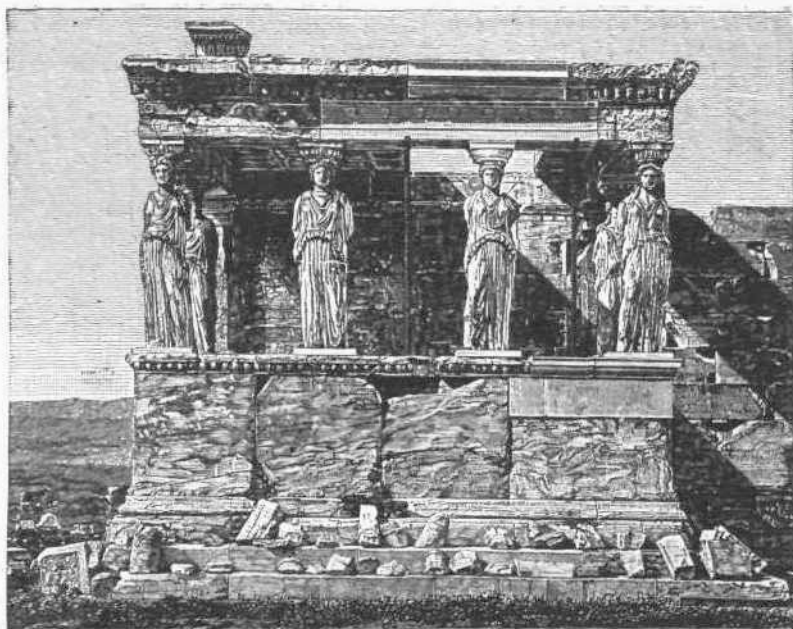

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ΄.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1902

ΑΘΗΝΑΙ

◆◆◆ ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
◆◆ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

◆◆◆◆◆ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ
◆◆◆◆ ΑΡΙΘ. 22 Α΄.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ
ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1
ΚΑΙ 20 ΛΕΠΤΑ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α' ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1902 ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ'.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ετησία δρ. 12.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

Ετησία φρ. χρ. 12.

Εξάμηνοι κατ' αναλογίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΙΒ' ΤΕΥΧΟΥΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Κ. ΑΤΘΙΔΕΣ.
ΑΧ. ΝΕΗ. Σοννέτα από τας «Ατθίδας»
Κ. Τὸ πρῶτον ἔτος.
Δ. ΔΕΣΜΙΝΗ. Βυζαντιακά.
ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ. Χριστός (Ποίησις).
Α. ΖΗΝΩΝΟ. Τὸ τραγούδι τοῦ ἀπελπισμένου.
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. Οἱ Ἰησοῦται ἐν Ἀθήναις.
Α. ΒΕΝΕΤΑ. Στεφάνια (Ποίησις).
ΑΙΜΥΛΙΑΣ ΚΟΥΡΤΕΛΗ. Ἀπὸ μακρὰ (Ποίησις)

Θ. ΟΥΓΚΩ. Παιδικὰ ἐπιτάφια (Μετάφρασις Δ Γιγάντε).
ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ. ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΥ. Καλλιτεχνικὰ χρονικά. (Τὸ καλλιτεχνικὸν 1901—Ἡ Μουσική).
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ. (Ἀγγλία. — Ρουμανία. — Γαλλία. — Ἑλλάς).

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΑΤΘΙΔΕΣ : Νίνα Κρασσά.—Σοφία Βέλλη.—Ἑλένη Γιαννοπούλου.
ΣΤΕΦ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Μούσα.
Ν. ΓΥΖΗ. Τὸ τάμμα.
Ν ΓΥΖΗ. Ἑαρινή συμφωνία.
ΕΙΜΑΡΜΕΝΗ ΞΑΝΘΑΚΗ.
ΦΙΛΑΝΘΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ. Benjamin Leino. Maria Bång-

man. Katri Rautio. Lilli Hoqahl. Axel Ahlbgger.
Θ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ. Μουσικαὶ ὑποδούλων.
ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ.
Ο ΚΩΔΩΝΟΚΡΟΥΣΤΗΣ.
ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ
ΘΩΜΑΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ.
ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ. Σελ. 267, 266, 271 : 281, 282, 283.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ”

Τὸ “ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ” ἔργον Ν. ΓΥΖΗ. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 2. Ἐπὶ πολυτελοῦς χαρτου (carton) δρ. 3.
Οἱ “ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ” δράμα Φρ. Κοπέ, (Σελ. 24) Δρ. 1. Ἐπὶ Ὁλλανδικοῦ χαρτου δρ. 2. Μετάφρασις Α Θέρου.
“ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ” Διηγήματα εἰκονογραφημένα Δ. Ι. Καλογεροπούλου. Τιμῶνται 2 δρ. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» δρ. 1.40.

ΕΞΕΛΟΘΗΣΑΝ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΑΝΤΙ ΔΡ. 3

ΑΤΘΙΔΕΣ

«Πινακοθήκη» εἰς τὴν πινακοθήκην τῆς ἐπέραστον, εἰς τοὺς ἀνθοστρώτους βωμοὺς τοῦ κάλλους, εἰς τὰ θυσιαστήρια τὰ μνρόλονστα τοῦ ἔρωτος, νέας ἐνώνει μορφάς, νέα προσθέτει ιδεώδη, νέας προκαλεῖ λατρείας.

Τὸ Ἀθηναϊκὸν κάλλος, εἰς τὰς φιλοτέχνους σελίδας τῆς, τὸ σφριγῶδες Ἀθηναϊκὸν κάλλος, τὸ ἀτίθασσον, τὸ γλυκὸ ἐν τοῦτοις, τὸ μελιχρὸν, νέους αἶρει θριάμβους.

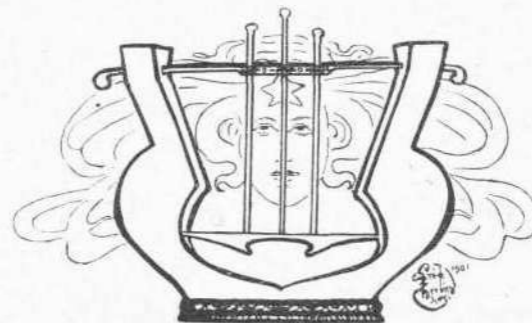
Χορδὴ καὶ πληκτρον : θὰ ἤρμοζαν διὰ τὰ τοιοσθῆ ὁ αἶνος τῆς. Ὁ ξανθὸς ἥλιος τῆς Ἀττικῆς ἐχρῶσσε τὸ μενυτικὸν καὶ ἀφρωδες, τὸ Ἀνατολικὸν κάλλος τῆς, τὸ ὁποῖον ἐξενιῶνον τοῦ πνεύματος αἱ χαριτωμένα μαρμαρυγαί.

Χρωστήρ καὶ δρόνη : θὰ ἠδύνατο τὰ ἀναπαραστήσουν τὴν βαθύτητα τοῦ βλέμματος, τὴν πλημμύραν τῆς κόμης, τοῦ χεῖλους τὴν μαγεῖαν.

Ἡ μελαγχολία τῶν σκεπτικῶν ἐφθαλμῶν τῆς γίνεται γέρω εἰς τὸ ὄνειρῶδες πρόσωπον τῆς, τὸ ὁποῖον ἢ Ἀνοιξίς μὲ τὰ εὐχρωμότερα ῥόδα στολίζει. Ὑπάρχονν ὀρίζοντες πνευματικοί, οἱ ὁποῖοι τέρμα δὲν ἔχονν. Ὑπάρχονν ἐφθαλμοί, οἱ ὁποῖοι λάμπουν εἰς τὸν ψυχικὸν κόσμον ὡς ἥλιοι.

Σμίλη καὶ γλυφίς : θὰ ἦσαν ἱκαναὶ τὰ σμιλεύσουν τὴν ιδεώδη προτομήν, ἢ ὁποία ὡς κάλυξ ἰάσμον διανοίγεται ἐν τῷ ἔαρι τῆς ζωῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ ζητοῦν, ἐννομένοι πρὸς τᾶνω, τὴν ιδεώδη πατρίδα των, ἐγκλείοντες ὅλην τὴν ὑπερκόσμον ἀνταύγειαν ὀνειροπολήσεως καὶ στοργῆς ἐπεσιότης. Καὶ τὰ ὄνειρα, μὴ δειλιῶντα πρὸ τοῦ φωτός, πετοῦν περὶ τὴν προτομήν τῆς τὴν φωτεινῆν, τὴν ποιητικωτάτην.

Χαιρετισμὸν ψάλλει ἢ ψυχὴ καὶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἁρμονία μουσικῆ ἀναθρόσκει. Εἰς τὰς μορφὰς τῆς σταδιοδρομίας τοῦ πρώτου ἔτους, ἢ ὁποία κλείει μὲ τὰς σημερινὰς εἰκόνας, καθισροῦν αἱ ἐγγενεῖς ψυχαὶ ἕμνονε ἐκτιμήσεως καὶ θαυμασμοῦ, ἐνῶ, ὡς λιτανεῖται πεθαμένων ἀγαπήσεων, διαβαῖονν οἱ Πόθοι καὶ οἱ Ἰμεροί. . .

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΤΘΙΔΑΣ
ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΑΝΝΑ
ΒΕΛΛΗ ❖❖❖❖❖

Φωτογραφία Κάβρα

Καὶ ἂν μὲ τοῦ πένθους ντύνεσαι τὸ μαῦρο μεγαλεῖο—
Ξαστράφηται πειδφεγγόβολη ἢ ἠλιόπλαστικέμορφηά σου!
Καὶ νά! μὲ τὰ κροσσάτα σου χρυσόξανθα μαλλιά σου
Σοῦ πλέκουν στέμμα οἱ ἔρωτες κῆνα στεφάνι θεῖο!

Καὶ ὄλοι σὲ λέν : βασίλισσα ! σὲ λένε : μιὰ καὶ μόνη !
Καὶ θέλουν στὰ μετάξινα φτερά νά σὲ σηκώνουν !
Μὰ ἄλλοι στ' ἀγγελοδοκιάσματα καὶ κειοὺς ποῦ σ' ἄντα-
[μῶνουν !
Τοὺς συνεπαίρνουν ἀερικά κι' ἀνεμικά καὶ πόννοι !

Γιαυτό— μὴ βγάλῃς τὸ βαρὺ τοῦ πένθους σου μανδύα !
Καὶ στὴ γλαρὴνάστροφεγγιά τῶν μάγων τῶν ματιῶν σου
Ρίξε τοὺς νυχτοβλέφαρους πέπλους τοῦ Γαλαξία !

Καὶ μὲς τόνειροπλάνημα θά λέν σὺν βγαίνῃς τώρα :
Ποιὸς εἶδε τέτοιο θάμιασμα ! ποιὸς εἶδε τέτοιο θάμμα
Νάχη τὸν ἥλιο πρόσωπο ἢ νύχτα ἢ μαυροφόρα !

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΤΘΙΔΑΣ
ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝ
ΝΟΠΟΥΛΟΥ ❖❖❖❖

Φωτογραφία Κάβρα

Μὴ κάποιες μοῖρες βάσκανες ποῦ ἐπήρανε στὰ ξένα
Καὶ τὴ μαρμαρωμένη μας Θεὰ τῆς ὠμορφιάς—
Αὐτὲς μὴ σ' εἶδαν καὶ ἀγαλμα σὲ θάρρασαν καὶ σένα
Καὶ πέρ' ἀπ' τὸν Ἀτλαντικὸ σέπηρανε γιάμιās ;

Ὡς εἶσαι μαρμαρόχυτη καὶ ὡς εἶσαι ἀφροπλάσμενη
Θυμίζεις κάποι' ἀθάνατα μαρμαρωμένα νειάτα !
Πῶς εἶσ' ἐσὺ ἢ Γαλάτεια θαρροῦν ζωντανεμμένη
Καὶ ὀλάσπηρ ὡς τὰ γλυκόψυχα τὰ κρῖνα τὰ δροσάτα !

Μιὰ 'πὸ τῆς Καρνάτιδες τῆς πολυγαπημένες
Ξύπνησε λέγουν καὶ ἄφησε τῆς ἄλλες ἀδελφές της !
Ἄραγε σὺ 'σαι καὶ ξεχνᾷς ἐκεῖνες στοιχειωμένες ;

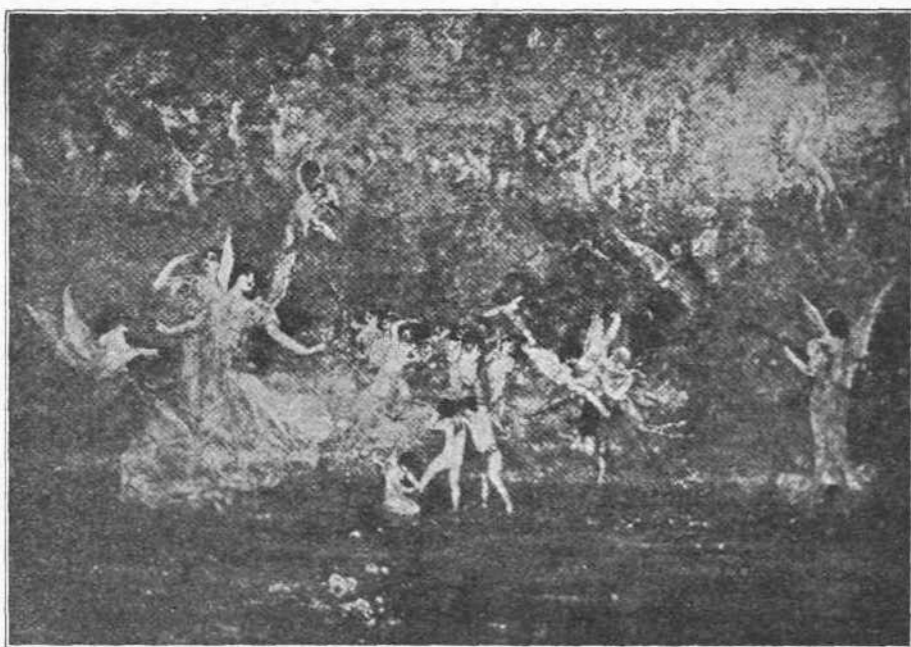
Μὰ ὅσο σὲ βλέπω δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί εἶσαι :
Κάμμιὰ κυρὰ τοῦ Ὀλύμπου μὰς μὲ μάρμαρο χυμένη
Ἡ μαρμαρένια ἐμμορφιά τάχα ζωντανεμμένη ; . . .

ΑΧΙΔΑΕΤΣ ΝΗΗΣ

† N. ΓΥΖΗΣ

Τό τάμμα.

† N. ΓΥΖΗΣ.

Ἐαρ. νῆ συμφωνία.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ

«Πινακοθήκη» συμπληροῖ, μὲ τὸ ἀνά χειρας φύλλον, τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της. Ὁ τόμος ὅστις ἀπτετελέσθη, εἶναι ἀρκετὰ πιστὸν κάτοπτρον τῶν προσπαθειῶν ἡμῶν, ὅπως

καταρτισθῆ ἐν Ἑλλάδι περιοδικὸν οὐχὶ δνόματι μόνον, ἀλλὰ πράγματι ἐν τῷ συνόλω αὐτοῦ καλλιτεχνικόν. Καίτοι τὰ τεχνικὰ μέσα δὲν ἀφθονοῦν παρ' ἡμῖν, καίτοι ἡ κοινωνία ἡμῶν δὲν ἐμπνέεται ὑπὸ γενναίων φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν τάσεων, ἐν τούτοις ἡ «Πινακοθήκη» μεθ' ὅλας τὰς ἐν τῇ ἀρχῇ παντὸς ἔργου συνήθειας δυσχερείας κατώρθωσε νικηφόρως νὰ διανύσῃ τὸν πρῶτον δόλιχον τοῦ σταδίου της. Ἐτήρησεν, ὅσο ἦτο ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ τοῦ περιβάλλοντος δυνατόν, πολὺ ἐψηλά τὸ γόητρον ἐνὸς περιοδικοῦ, ἀπαξίον πρὸς τὰς σημερινὰς προόδους καὶ τοὺς καλλιτεχνικοὺς νεωτερισμοὺς,

καὶ ἐξεπλήρωσε ἀκεραίας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς. Καὶ ἤδη, μετὰ περισσοτέρων ἢ πρὶν ἐλπίδων, μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὸ μέλλον προβαίνομεν. Καὶ μετὰ τῶν θεσμῶν ἐνχοριστιῶν πρὸς πάντας ὅσοι καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐπεστήριξαν τὴν «Πινακοθήκη», αισθανόμεθα ἐν ἡμῖν θόσος ἀκατάβλητον ὅπως συνεχίσωμεν τὸ ἔργον ἡμῶν. Πρὸς τοῦτο θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἀρωγὴν πάντων τῶν συνδρομητῶν καὶ ἀναγνωστῶν τῆς «Πινακοθήκης», ὡς ἐγγνωμόνων θ' ἀποδεχθῶμεν εἰσὶς πᾶσαν νέαν ἐπίσχυσιν νέων φίλων, διότι τοιοῦτοι ἀγῶνες παρ' ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ Καλοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν ἐχειραφετήθη ἡ κοινωνία μας ἀπὸ πολλοῦς τυράντους ψευδοπολιτισμοῦ, ἀπὸ πολλὰς προλήψεις καὶ περισσοτέρας ἀδιαφορίας, εἶνε ἀγῶνες ἀπαιτοῦντες ἐνθουσιασμόν. Μόνον διὰ μᾶς ἐκθύμιον ἐποστηρίξεως δύναται νὰ θεμελιωθῆ καλλιτεχνικὸν ἔργον, ὅπερ σπουδαίως νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ φιλολογικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἑθνους.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

Ἰ Ἰσαυροὶ, οἱ μεγάλοι οὗτοι ἀναμορφωταὶ τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐκκλησίας, οἱ τὴν νομοθεσίαν ἀνακαινίσαντες διὰ νόμων ἐλληνιστὶ συνταγμένων, οἱ ἀνακτήσαντες πλείστας ἀπολεσθείσας ἐπαρχίας καὶ ἀποκαταστήσαντες τὰ παλαιὰ τοῦ κράτους ὄρια, προκαλοῦσιν ἀναμφιβόλως τὴν συμπάθειαν καὶ ἐπιβάλλουσι τὸν σεβασμόν. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς ἐνδόξου τῶν Ἰσαύρων γενεᾶς, πλείστοι ἐτι ἄλλοι προγενέστεροι καὶ μεταγενέστεροι ἡγεμόνες, ἐν οἷς καὶ οἱ τῆς μακρᾶς Μακεδονικῆς δυναστείας, ἐπὶ μακρὸν ἡγεύσαντο ἐρρωμένως καὶ περιφανεῖς νίκας κατὰ βαρβάρων ἤσαντο, ὅπερ βεβαίως δὲν προδίδει ἐκ-

θῆλυσιν ἀλλὰ σθένος ψυχῆς καὶ σώματος δυσκατάβλητον. Αἱ τέχναι, ἰδίᾳ δ' ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ ζωγραφικὴ (*), ἠμαζον, ἱεράρχαι δὲ πάνσεπτοι ἐλάμπρυναν τὸν Οἰκουμένικόν ὡς οὐδένα ἄλλον ποτὲ ἐκκλησιαστικὸν θρόνον. Τὰ πνευματικὰ προϊόντα τῆς Βυζαντιτικῆς περιόδου, περὶ ἧς ὀμιλοῦμεν, δὲν εἶνε πάντελῶς ἐστεργμένα ἀξίας, ἰδίως δ' ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποίησις, καίτοι βεβαίως δὲν δύναται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος ὄντα ὑποδείγματα ἀνεφίκτου εἰς τοὺς αἰῶνας τελειότητος.

Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων εἶδει νὰ εἴμεθα οἱ περιέσχατοι, εἴτινες θὰ ἐρρίπτωμεν τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος κατὰ τῶν Βυζαντινῶν ἡμῶν προγόνων. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὅμως κατιχυράσεως ἐν τῇ Δύσει δυσμενοῦς κρίσεως περὶ τοῦ

(*) Ὅρα ὡσαύτως περὶ τοῦ διασημοῦ ζωγράφου Ἐμμανουὴλ Πανσελήσου, τοῦ ἐπικαλουμένου Πανηλίου ὡς καὶ περὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐφευρέτου τῆς φωτοτυπικῆς τέχνης Ἰεροθέου τοῦ Θεσσαλοῦ, ἐκείως καὶ περιοδικὸν Διδύμου Δ, IV, 327.

ἀνατολικῶν βωμαιοῦ κράτους, κατίσχυσε καὶ παρ' ἡμῶν ἄδικος περὶ αὐτοῦ γνώμη, αἰσχύνην αὐτόχρομα ἡμῶν περιάπτουσα. Ἡ Βυζαντιακὴ περίοδος νομίζεται ὡς περίοδος ἐκλύσεως καὶ καταπτώσεως, γενικῆς τῶν πάντων σήψεως, ὅπως ἀναξία τῆς λοιπῆς ἡμῶν ἐθνικῆς ἱστορίας. Διὰ τῆς λέξεως *Βυζαντινισμός* χαρακτηρίζεται ἐτι καὶ σήμερον, ὅτι εὐτελὲς καὶ γελοῖον (*). Πρὸς μέρφωσιν τοιαύτης γνώμης συνετέλεσε κυρίως τὸ ἀσπονδὸν μῖσος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας συνεπῶς δὲ καὶ τῶν ὑπὸ θρησκευτικῶν φανατισμοῦ πρὸς τοὺς σχισματικούς (;) Βυζαντινοὺς ἐμπεφορμημένων καθολικῶν συγγραφέων. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, καθ' οὓς εἰμὴ ὅπως ἐξέλιπεν, ἡμβλύθη ὅμως ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ὁ διαιρών ἀμειλίκτως τοὺς λαοὺς καὶ τὴν περὶ ἀλλήλων κρίσιν αὐτῶν ἐπισκοπιζῶν, καταρρέουσιν αἱ προκαταλήψεις καὶ μωρῶνται γνώμη δίκαια διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνῆς, τῆς ἀπαθοῦς καὶ ἀντικειμενικῆς, τῆς εἰς τὴν εὐρεσίν τῆς ἀληθείας ἀποσκοπούσης. Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, κέντρου καθολικοῦ οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικοῦ, ἰδρύθη πρὸ δεκαετηρίδος ἤδη ἔδρα τῆς Βυζαντινολογίας, ἣν λαμπρύνει ἐκτοτε ὁ *Κάρολος Κρούμπαχερ*. Ὑπὸ τοῦ διασήμου τούτου Βυζαντινολόγου ἐκδίδεται ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὸ *Βυζαντιακὸν Δελτίον*, περιέχον ἀπουδαιοτάτην ἐκάστοτε ὕλην ἀποκλειστικῶς ἀφορῶσαν εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐρευναν παντὸς ἀναγκαμένου εἰς τὴν Βυζαντιακὴν ἐποχὴν, τὴν τοσοῦτον πρότερον καταφρονουμένην. Διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες δὲν ὑπολαμβάνουσι πλέον ἀνάξιον ἑαυτῶν νὰ ἀσχολῶνται περὶ τὴν σπουδὴν τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ἐν τούτοις οἱ καὶ ὑπὸ ἐποψίν πληθῆδες διακρινόμενοι εἶνε οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ρῶσοι. Καὶ ὡς πρὸς ἐκείνους μὲν οὐδὲν ἀπορον τῆς Γερμανίας οὐσῆς κατ' ἐξοχὴν ἐπιστημονικῆς χώρας. Ὡς πρὸς τούτους δ' ὅμως ἀπορώτατον καὶ παραδοξότατον καὶ σφόδρα ἐκπληκτικὸν γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἐν Ρωσσίᾳ ὡς καὶ ἄλλα μὲν πολλὰ εὐτῶ καὶ αἱ ἐπιστήμαι διατελοῦσιν ἐτι εὖσαι ἐν ἐμβρυώδει ὅπως καταστάσει. Ἄρα, εἰς τί ὀφείλεται ὁ ἐξαιρετικὸς οὗτος ζήλος τῶν Ρῶσων πρὸς τὰς Βυζαντιακὰς σπουδὰς; Οἱ Ρῶσοι, ἀνάγοντες τὸν σημερινὸν αὐτῶν πολιτισμὸν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐνδιατρίβουσιν ἰδιαιτέρως περὶ τὴν Βυζαντινολογίαν οὐ μόνον ἐκ γενικοῦ καὶ ἀπολύτου ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς πάντων τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ ἐπιστήμονες, ἀλλὰ καὶ ἐκ καθήκοντος, τρέπον τινὰ, καὶ ὑποχρεώσεως; ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν κοιτίδα τοῦ ἑαυτῶν πολιτισμοῦ τὴν τοιαύτην δ' ἀντίληψιν ἡ Ρωσικὴ Κυβέρνησις, ἐκ πολιτικοῦ βεβαίως αὐτῆ ὑπολογισμοῦ, πολυειδῶς ἐνισχύει δι' ὅλων τῶν ἀφθό-

(*) Ὅρα τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ G. F. Herzberg: Geschichte der Byzantiner und des Osmanischen Reiches (Berlin 1883).

νων ὕλικῶν καὶ ἠθικῶν μέσων, ἅτινα δύναται νὰ διαθέσῃ Κυβέρνησις Αὐτοκρατορίας, εἴα ἡ Ρωσικὴ. Ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐκδίδονται ἐν Πετροπόλει τὰ *Βυζαντινὰ Χρονικά*, περιοδικὸν συντασσόμενον ἐν ῥωσικῇ καὶ ἐλληνικῇ γλώσσῃ, ἐκτός δὲ τούτου πάμπολλα ἄλλα ἔργα δημοσιεύονται καθ' ἐκάστην ἰδιαιτέρως ἐν Ρωσσίᾳ ἀναφερόμενα εἰς τοὺς κλάδους τῆς Βυζαντινολογίας, οὕτως ὥστε ἡ γνώσις τῆς ῥωσικῆς γλώσσῃς γίνεται ὁσμῆραι ἀναγκαιοτέρα τῷ βουλομένῳ νὰ σπουδάσῃ τινὰ τῶν κλάδων τούτων. (*)

Βλέπων τὰς προόδους, ἃς ἐπιτελεῖ νῦν ἡ Βυζαντινολογία ἐν ξέναις χώραις, καταλαμβάνομαι ὑπὸ συμμιγῶς αἰσθήματος χαρᾶς καὶ λύπης:

Ἄφ' ἐνός μὲν χαιρῶ, διότι ἀποδίδεται ἡ προσήκουσα σημασία εἰς περίοδον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας ἐπὶ χιλιετηρίδα περίπου διακρέσσαν, ὅτι διευκρινίζονται τὰ κατ' αὐτὴν μετ' ἐπιστημονικῆς μὲν αὐστηρότητος ἀλλ' ἄνευ πλέον προκαταλήψεως εἴτε ἐκ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ εἴτε ἐκ φυλετικῆς ἀντιζηλίας προερχομένης, ὅτι εὐτῶ κατανέμονται ἀκριβοδικαίως εἴτε ἔπαινοι καὶ εἰς ψόγοι καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἡ ἱστορικὴ αὐτῆ περίοδος δὲν στένει πλέον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς γενικῆς καταφρονήσεως καὶ κατακραυγῆς.

Ἄφ' ἐτέρου ὅμως σφόδρα ἐπίσης λυποῦμαι μὴ βλέπων ἐν τῇ διεθνῇ ταύτῃ ἐπιστημονικῇ ἀμίλλῃ ἡγουμένους ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἔχοντας ὄντως ἰδιαιτέραν πρὸς τοῦτο ἐθνικὴν ὑποχρέωσιν καὶ δυναμένους ἕνεκα τῆς γλώσσῃς ἡμῶν εὐχερῶς νὰ διακριθῶμεν ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ τοῦ ὑπὸ ἐπιστημονικῆν ἐποψίν, παρ' ὅλα τὰ μέχρι τούτου συνεπλεσθέντα, παρθένου ἐτι ἐν πολλοῖς ἐδάφοις τῆς Βυζαντινολογίας. Ταῦτα δὲ λέγων δὲν λησμονῶ ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι τὸναντίον καὶ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων, δι' ὧν εὐτῶ ἐν ταῖς πρώτοις ἐπέχυσαν φῶς εἰς πλεῖστα ὅσα σκοτεινὰ σημεῖα τῆς περιόδου ταύτης τῆς πατρῴας ἡμῶν ἱστορίας, παρασχόντες τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ ἰδίῳ αὐτῶν ἔθνεϊ τιμολογίαν ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ πόσοι εἶνε οὗτοι; Πόσοι ἐκ τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῶν ἐπιδόσεως εἰς Βυζαντινολογικὰς σπουδὰς δύνανται ἐπαξίως νὰ ἀποκληθῶσι *Βυζαντινολόγοι*; Ἀλλὰ καὶ οἱ ὀλίγοι οὗτοι ἀντὶ πόσων ἄρα μαρτυρικῶν ἐνίσταται ἑαυτῶν ἐκτίσαντο τὸ ἐπὶ τῆς ἐπωνυμίας ταύτης δικαίωμα;

Αἱ παρ' ἡμῶν Κυβερνήσεις, ἕνεκα τῆς γνω-

(*) Πρὶν ἢ ἀρξῆται ἡ ἐν Μονάχῳ καὶ Πετροπόλει εὐδοκίμος ἐκτοτε χωρούσα ἐκδοσις τῶν δύο εἰδικῶν Βυζαντινῶν περιοδικῶν, κατενοήθη ἤδη παρ' ἡμῶν ἡ ἀνάγκη περιοδικῶν τῆς Βυζαντιακῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, ὑπερ καὶ ὄντως ἤρατο ἐκδιδόμενον ἐν γερμανικῇ—ἀγγλικῇ—γαλλικῇ—ἰταλικῇ καὶ νεοελληνικῇ γλώσσῃ ὑπὸ τὸν τίτλον: Archiv für Mittel- und Neugriechische Philologie von Dr. Michael Deffner (Athen, 1880). Δυστυχῶς ὅμως μετ' οὐ πολλὴ ἐκδοσις αὐτοῦ ἀνεκόπη, ἐλλείψει, ὡς μὴ ὀφείλει, ἐπαρκῶς ὑποστηρίξεως.

στῆς αὐτῶν ἀβελτηρίας, δὲν ἐμερμήνησαν δυστυχῶς μέχρι τούτου ποσῶς πρὸς διάδοσιν τῶν Βυζαντινολογικῶν παρ' ἡμῶν σπουδῶν. Εὐχόμεθα ἄνοιχθῶσιν ἐπὶ τέλος οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ κατίδωσι τὴν ἐθνικὴν αὐτόχρομα πρὸς τοῦτο ἀνάγκην. Τότε, τὸ πρῶτον αὐτῶν μέλημα ἔσεται, ν' ἀποστείλωσιν ὑποτρόφους ἰδίως εἰς Ρωσσίαν καὶ εἰς Γερμανίαν, ὅπως ἀποκλειστικῶς ἐπιδοθῶσιν εἰς Βυζαντινολογικὰς σπουδὰς καὶ ἀποκτήσωσι τὴν δέουσαν εἰδικὴν ἐπιστημονικὴν μέρφωσιν. Ἐκ τῶν ὑποτρόφων δὲ τούτων τὸν μᾶλλον εὐδοκίμητοντα, τὸν ἀριστον, νὰ διορίσωσι καθιγητὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ, ἰδρυμένης ἐν αὐτῷ ἔδρας ὁμοίας ἐκείνης, ἣν ὁ κ. Κρούμπαχερ κατέχει ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου. Οὕτω θὰ δημιουργηθῇ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπιστημονικὸν κέντρον Βυζαντινολογίας, ὅπερ εἴθε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἀποθῇ οὐ μόνον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθόλου ἐπιστήμης ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδιαιτέρων ἡμῶν ἐθνικῶν βλέψεων, τῶν τοσοῦτον στενωῶς συνδεδεμένων πρὸς τὴν σημαντικὴν ἐκείνην περίοδον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἄλλην ἐτι ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς Τέχνης, ἰδίως δὲ τῆς γραφικῆς, μένει ἐτι ἡ περίοδος αὐτῆ ἀνεκμετάλλευτος. Αἱ οἰκουμενικαὶ σύνοδοι καὶ τὰ διάφορα ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα, ὡς λ. χ. ἡ καθάρσις καὶ ἡ ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν εἰκόνων, αἱ περιβόητοι ἱεροδραμαί, αἱ διάφοροι ἄλλαι λαϊκαὶ καὶ ἀνακτορικά τελεταί, τὰ τραγικώτατα τῆς Βυζαντιακῆς αὐλῆς ἐπεισόδια, πλεῖστον ἄλλα ἱστορικὰ γεγονότα, ἰδοὺ ἄφρονος καὶ ἐξόχως ἐθνικῆς πηγῆς καλλιτεχνικῆς ἐμπνεύσεως. Ὁμοιογῶ, ὅτι ἀπὸ τίνος διὰ τῆς ἐκάστοτε ὀργανώσεως Καλλιτεχνικῶν Ἐκθέσεων καὶ διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἰδρύσεως εἰδικῶν καλλιτεχνικοῦ Συλλόγου, τῆς *Ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων*, τὸ ὑπερ τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν ἐνδιαφέρον ἤρξατο ὅπως δῆποτε ἀναζωπυρούμενον. Στοιχεῖον μορφώσεως τῶν νέων καὶ νεανίδων τῆς ἐπιλεκτοῦ παρ' ἡμῶν τάξεως θεωρεῖται καὶ ἡ ἐπίδοσις αὐτῶν εἰς τὴν ζωγραφικὴν καὶ γλυπτικὴν. Τὴν παρ' ἡμῶν καλλιτεχνικὴν ταύτην ἐπίδοσιν παρεκλούθησα μετ' ἀδιαλείπτου χαρᾶς, ἥτις ὅμως μειοῦται ἐκ τῆς παντελοῦς σχεδὸν ἐν τῇ ἐμπνεύσει ἐλλείψεως πρωτοτυπίας, ἐθνικοῦ ιδεῶδους καὶ ἡλικιακῆς. Ἐκτός τοῦ *Γύζη*, οὕτως τὰ πλεῖστα ἔργα ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τοῦ χωρικοῦ βίου τῶν συγχρόνων, τοῦ *Ράλλη* ἐμπνεόμενου ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, τοῦ *Ροῦλοῦ* ἐμπνεόμενου ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατῶνος καὶ τῆς ὁσμῆς τῆς πυρτίδος τῶν μαχῶν τοῦ τελευταίου ἀτυχοῦς ἡμῶν πρὸς τὴν Τουρκίαν πολέμου, τοῦ *Αὔτρα*, τοῦ *Λεμπέση*, τοῦ *Οἰκονόμου* ἴσως καὶ τινῶν ἐτι ἄλλων, ὧν ἔργα τινὰ ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τοῦ βίου τοῦ νεωτέρου Ἑλληνοῦ, πάντες οἱ λοιποὶ

Ἕλληνες ζωγράφοι, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ *Ἰακωβίδου* ἐξαιρουμένου οὐδὲν ἔχουσιν ἐν τῇ ἐμπνεύσει τὸ ἰδιόζον Ἑλληνικόν. Οἱ ἐπιτυχεῖς αὐτῶν ἐνίσταται πίνακες φαίνονται μᾶλλον ἀντίγραφα ἔργων ἄλλοδαπῶν, ἐνίσταται δὲ τῶν εἰς τὰς ἐκτρώπους νεωτεριστικὰς σχολὰς ἀνηκόντων, ὡς λ. χ. ἔργα τινὰ τοῦ *Ἀριστέως*, ἣ ὄζουσιν ἀναθυμιάσεων κοιτῶνων Παρισινῶν ἑταίρων, ἣ φέρουσι τὰς κηλίδας τοῦ κοινωνικοῦ βορβόρου τῶν Παρισινῶν λεωφόρων. Τοιαῦτα ὅμως; ἔργα παραπλανῶσι, διαφθερῶσιν ἐν τῇ γενέσει τὸ παρ' ἡμῶν αἰσθημα τοῦ καλοῦ. Κενεδοῦσιν, ἀπεκάλεσαν ὁ *Νίτσε*, τοὺς καλλιτέχνους ἐκείνους, εἴτινες ἐπιπολαίως ἐκτιμῶσιν, ὅτι ἀληθῶς καλὸν ὑπάρχει εἰς τὸν ἴδιον κήπον, εἰς τὸν ἴδιον ἀμπελῶνα, ὧν ἡ προσοχὴ στρέφεται πρὸς κἄτι πλέον ὑπερήφανον τῶν μικρῶν φυτῶν, τὰ ὅποια μὲ ἀληθῆ τελειότητα ἀρτιφύα, σπάνια καὶ ὠραῖα θάλλουσιν εἰς τὸ ἔδαφος τῶν. Καίτοι ἡ τέχνη δὲν ἔχει βεβαίως πατρίδα, ὁ δὲ καλλιτέχνης εἶνε κατ' ἀρχὴν ἐλεύθερος εἰς τὰς ἐμπνεύσεις αὐτοῦ, ἐν τούτοις, ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς του, τοῦ περιβάλλοντος, τοῦ κλίματος, τῶν καλλιτεχνικῶν παραδόσεων ὑπόκειται εἰς περιοριστικὰς ἐν τῇ ἐμπνεύσει αὐτοῦ ἐπιδράσεις, εἰς τὰς ἐπιδράσεις τοῦ ὀρίζοντος τῆς πατρίδος ἀποτελοῦντος τὴν ἀρχὴν τῶν καλλιτεχνικῶν ἐμπνεύσεων, τὴν ἀφετηρίαν τῆς κατόπιν μεταρσιώσεως αὐτοῦ—κατεχόμενου τυχόν ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τῆς τέχνης—εἰς ὑψηλότερον καὶ εὐρύτερον ἐτι ὀρίζοντα. Ὁ μέγας *Γύζη* πρὶν ἢ γράψῃ τὴν *Δόξαν*, τὴν *Ἐαρινὴν συμφωνίαν*, τὸν *10' αἰῶνα* καὶ ἄλλους ἐτι πίνακας ὑψηλότερας, καθολικώτερας ἐμπνεύσεως, ἔγραψε τὰς *Ἑλληνικὰς ἀπόκρυφους*, τοὺς *ἀρραβῶνας τῶν παιδῶν*, τὸ *παραμῦθι τῆς μάμης*, τὸ *ἀποκαλυφθὲν μυστικόν*, τὸν *μικρὸν σοφόν*, τὸν *ζωγράφον ἐν Ἑλλάδι*, τὸ *κρυφὸν σχολεῖον*, τὸ *τάγμα* καὶ τόσους ἐτι ἄλλους πίνακας ἐμπνευσμένους ἐκ τοῦ ὀρίζοντος τῆς πατρίδος: οἱ πίνακες δ' οὗτοι ἀπετέλουν τὴν ἑθραϊάν βάσιν τῆς περαιτέρω ἐξελιξέως αὐτοῦ. Νεμίζω, ὅτι πρωτίστη καὶ κυρία—εἰμὴ καὶ ἀποκλειστικὴ—πηγὴ ἐμπνεύσεως πατρῴας Ἑλληνοῦ καλλιτέχνου εἶεν νὰ εἶνε: ἡ ἀπαράμιλλος Ἑλληνικὴ φύσις ὡς καὶ ἡ ἐναμίλλως πρὸς ταύτην ἀπαράμιλλος Ἑλληνικὴ ἱστορία, πρὸς ἣν συγκαταλέγω τὰ ἐκάστοτε ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰς παραδόσεις κ.τ.λ. Ἡ προϊστορικὴ ἦτοι ἡ μυθολογικὴ ὡς καὶ ἡ ἱστορικὴ περίοδος τῆς πολιᾶς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἐξέφυγεν ὅπως ἦδη τῆς ἀποκλειστικῆς ἡμῶν δικαιοδοσίας, διότι ταύτην ἐσπουδάσαν καὶ πολυειδῶς ἄλλως—ὄθεν καὶ καλλιτεχνικῶς—ἐξεμεταλλεύθησαν πάντες οἱ νεώτεροι πεπολιτισμένοι λαοὶ ἀνάγοντες εἰς ταύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν. Ὑπολείπεται ἄρα ἡμῶν τῶς νεωτέρους Ἑλλησι μόνον ἡ Ἑλληνικὴ φύσις ὡς καὶ ἡ μεσαιωνικὴ ἢ Βυζαντιακὴ

και η νεώτερα ετι περιόδος της εθνικής ήμων ιστορίας, πηγή ουχ' ήττον σπουδαιότητας και εθνικωτάτη, την όποιαν είθε να σπεύσωσι να έκμεταλλευθώσι προς δόξαν και τιμήν της Έλληνικής Τέχνης: οί νεώτεροι ήμων Άπελλαϊ και Πραξιτέλει!

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Δ. ΔΕΣΜΙΝΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ

Το τιμημένο μου αίμα
Στο πρόσωπό μου άνιβη
Και γροίκησα τή χλείη
Για σένα του θνητού.

Έστάρηξα για σένα
Του μαρτυρίου το δρόμο
Και γροίκησα σιόν όμο
Το βάρος του στανου.

"Όλα μεμιάς αλλάζουν
Στήν άπειρη οίκουμένη
"Όμοιο θεου να μένη
Μονάχα το Χριστό.

Την πλειο μεγάλη χλείη
Άγροίκησα για σένα,
Στά πόδια του κ' έμένα
Άφηστε να σωθώ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Θ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ. Μασσωλεϊον ύποδούλων

Δεσποινίς Είμαρμένη Σανθάκη

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΥ

Στή χαμένη μου έλπιδα.

Ε ξαναβρίσκω πάλι, αγαπημένη σύντροφε του πόνου και της χαράς μου, που είχα τόσο καιρό να σε ίδω. Δέν είχα ποτέ καλλίτερο και πιο πιστό φίλο από σένα. Σε σένα έλεγα όλα

μου τα μυστικά, μαζί σου μοιραζόμουνά πάντα και τή χαρά και τή θλίψη μου.

Άκουσε.

Άγάπησα κάτι πιο πολύ από σένα, αγαπήσα μιá κόρη. Και η δική της αγαπή μ' έκανε να σε ξεχάσω για τόσο καιρό. Συγχώρεσέ με και έλα πάλι μαζί μου, ν' ακούσης τώρα τόν πόνο μου και να μοιραστής τες λύπες μου και να φυλάξης, πιστέ μου φίλε, τα μυστικά μου και ίσως ίσως να δεχτής και κανένα μου δάκρυ, χυμένο από τα μάτια μου, μαζί με το άπελπισμένο τραγουδι, που θα σου τραγουδήσω.

Θυμάσαι;

Είμαστε μαζί, ως την τελευταία φορά, που σε παρακάλεσα να τής πής πόσο την αγαπώ, ως την ήμερα που σε σένα έχυσα όλο το φαρμάκι του πόνου, που μου γεννούσε η άπνοια της. Είμαστε

μαζί, ως την ήμερα που κάτω από το βάρος της άδιαφορίας της ξεψύχησε η φιλία και η αγαπή μας. Και όταν εσύ, αγαπημένη μου φίλε, θέλησες να τής πής, όσα σου είχα εμπιστευθή, άρνήθηκε να σ' ακούση. Μή παραξενεύεσαι πως τό ξέρω. Μου τώπεν η ίδια, φοβούμαι μήπως ξεχάσες, όσα τότε σου είπα και θέλω να στα ξαναπώ.

Θυμάσαι;

"Όταν εσύ, καταφρονεμένος από την άρνησίν της να σ' ακούση, αγαπητέ μου φίλε, ξαναγύρισες σε μένα, σταλμένος άπ' αυτήν;

Πρώτα ήθελα να σε κάνω κομμάτια, που μ' απέλπισες πιο πολύ, και ύστερα σε φίλησα, και σε φιλούσα πάντα και σε φιλώ ακόμα σαν άγιο λείψανο, μόνο γιατί σ' άγγισαν τα χέρια της.

Θυμάσαι;

Πόσες φορές με είδες να κλάψω και να γίνωμι τρελλός από αγαπήν γι' αυτήν και να ζητώ όλο τόν κόσμο και σένα ακόμα, γι' αυτήν και να ζω μόνο, γι' αυτήν και μόνο γι' αυτήν να σου μιλώ;

"Όσο καιρό σ' άφηκα είχα την ιδέα πως μ' αγαπούσε και στην αγαπή της τα ξεχάσα όλα και σένα ακόμα, άδικημένη μου φίλε. Μά τώρα που σαν φαρμακερή μαχαιριά μου πέρασε τα στήθη η βεβαιότης πως δέν μ' αγαπά, πως δέν θα μ' αγαπήση ίσως ποτέ, σε θέλω πάλι για σύντροφο του πόνου μου και θέλω με τα μυστικά μου να γράφω άπάνω σου το τραγουδι του άπελπισμένου.

Θυμάσαι τί σου λέγα;

Πώς από την ήμερα, που μ' έκπληξί μου έννοιωσα πως όλοι οί χτύποι της καρδιάς μου τραγουδούσαν τόνοςμά της, πως από την ήμερα που χωρίς να το καταλάβω βρέθηκα σκλάβος της αιώνιος, δέν είχα πια άλλο σκοπό της ζωής μου. Ένοιωθα μιá ανάγκη — που όσο και αν προσπαθούσα δέν μπορούσα να την νικήσω — να βρίσκωμαι αιώνια κοντά της, να την κυττάζω ακατάπαυστα στα μάτια, ν' άντλώ ζωήν από τόν πόνο που μου δίνεν η σκληρή της ματιά, γιατί όταν με κύτταζε γλυκά, έννοιωθα τή ζωή μου να σβύνη στών ματιών της το λίγωμα.

Θυμάσαι τί σου λέγα;

Πώς από τότε που την αγαπήσα, έβγαλα από την καρδιά μου τόν Θεό και έβαλα Θεό μου αυτήν στο στήθος μου και τότε έννοιωσα όλη τή θείκη δύναμη και έγινα άλλοιότικος, έντελώς: ξένος από ό,τι ήμουν πρώτα, τέτοιος που δέν καταλάβαινα και εγώ ο ίδιος πια τόν εαυτό μου, και ήθελα να βρίσκωμαι όλη την ώρα γονατιστός μπροστά της και να κυττάζω τα όνειρεμένα της μάτια και όλοι οί πόθει μου και όλοι οί πόνοι μου γι' αυτήν, ξεσπούσαν σε δάκρυα. Τό θυμάται εκείνη. Έκλαια πάντα σαν σου λέγα μυστικά το τραγουδι του άπελπισμένου.

Θυμάσαι τί σου λέγα;

Πώς δέν αγαπώ τίποτε σαν αυτήν στον κόσμο, πως μόνον με την έλπιδα να μ' αγαπήση ζω,

πως θα πεθάνω την ήμερα που θα χάσω και αυτήν. Μου φαίνεται πως έφτασε ο καιρός. Άπό ώρα σε ώρα την αγαπώ πιο πολύ και η αγαπή μου γίνεται πιο απαιτητική και έχει ανάγκη ίσης αγαπής για να μη με τρυπήση με τή φωτιά του πόθου της... Μά πές μου, πές μου εσύ, που με ξέρεις τόσο καιρό, τί να κάνω για να μ' αγαπήση;

Θυμάσαι μιá συμβουλή που μου δώκες άλλοτε, αγαπημένη μου φίλε; Εγώ την θυμάμαι ακόμα.

— Να την ξεχάσω εγώ. Τότε θα μ' αγαπήση ίσως αυτή. — Τό ξέρω και έχεις δίκιο όταν μου τό λές. Μά δέν συλλογίστηκες; Μπορώ πρώτα εγώ να την ξεχάσω; Και αν την ξεχάσω, θα θέλω την αγαπή της τότε; Και εγώ την θέλω. Στο είπα τόσες φορές.

Σου λέγα, πως και πεθαμμένος ακόμη θα ζητώ την αγαπή της, πως και πεθαμμένος ακόμα θα νοιώθω την άρνησί της και σε κάθε της άρνησι θα πεθαίνω κάθε φορά περισσότερο ακόμα.

Θυμάσαι που σ' άλεγα και συ με παρηγορούσες και μου λέγες να σου πω το τραγουδι της έλπίδος και ν' αφήσω πια το τραγουδι του άπελπισμένου;

Έπροσάθησα να σ' ευχαριστήσω, γιατί ήσουν πάντα καλός για μένα. Μά τί να κάνω; Να την βλέπω; Δέν την ξεχνώ. Να μη την βλέπω; Άκόμη χειρότερα: ό,τι και αν κάνω δέν θα μπορέσω να ξεφύγω το γραπτό μου είνε να την

ΑΤΘΙΔΕΣ

Δεσποινίς Πετρούλα Σωτηροπούλου

ΣΤΕΦΑΝΙΑ

Μέσ' ἀπὸ τὰ παουράνια
Κύλισε χλωμὸ τ' ἀστέρι,
Κι' ἀπλώσε λευκὰ στεφάνια
Κάποιο ἀφροπλάσμενο χέρι.

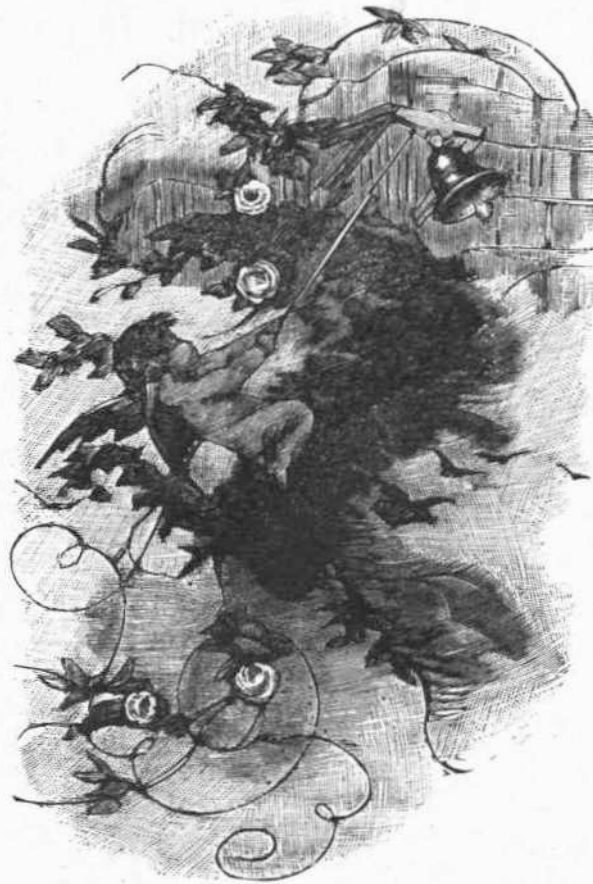
Λαμπερὴ γλυκιὴ ἀχτίδα
Σκόρπισε μὲ μιᾶς τὰ σκότη
Καὶ μέσ' στὸ μυστήριο εἶδα
Τὴ λευκοτυμένη νεότη.

"Απλώσε προῆ αἰθέριμα
Μέσα μ' ἔλιωσε σὲ μύρο
Κι' ἔγριωσα μπροστά μ' ἀστέρια
Νὰ μοῦ φαίν' ἡ κόρη γύρω...

'Απ' τ' ὀλόξανθα μαλλιά της
"Ελαμπε χρυσὴ κορῶνα,
Σύρθηκα δειλὰ σιμὰ της
Μὲ ταπεινωμένο γόνα.

Μέσ' ἀπὸ τὰ παουράνια
Κύλισε χλωμὸ τ' ἀστέρι
Κι' ἀπλώσε λευκὰ στεφάνια
Κάποιο ἀφροπλάσμενο χέρι.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΒΕΝΕΤΑΣ

ἀγαπῶ, ὅσο πού νὰ πεθάνω μὲ τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀπελπισμένου στὸ στόμα.

Θυμᾶσαι πού σ' τάλεγα;

"Ολα τελείωσαν. Καὶ ὁ κόσμος ὅλος πού θέλησα νὰ ξεχάσω, μὲ καταράσθηκε, ὅση ἀγάπη εἶχα πρῶτα γι' αὐτόν, νὰ τὴν νειώσω μαζεμένην γιὰ κάποιον πού νὰ μὴ μ' ἀγαπᾷ. Καὶ μὲ καταράσθηκε σὲ κακὴ ὥρα καὶ ἡ κατὰρα τοῦ κόσμου ἐπίασε καὶ ἐφύτρωσε καὶ ἔκαμε ῥίζας καὶ ἐφούντωσε καὶ μὲ περίπνιξε ἡ ἀπαισία κατὰρα μὲς τὰ κλαδιά της τόσο σφιχτά, πού δὲν μπορῶ νὰ ξεφύγω· χάθηκε πιά ὁλος ὁ κόσμος γιὰ μένα. Καὶ ἡ ἀγάπη μου ὅλη καὶ ἡ ζωὴ μου ὅλη τώρα εἶνε δική της καὶ εἶμαι καταδικασμένος τώρα πιά γιὰ τὴ χαμένη μου ἐλπίδα νὰ τραγουδῶ ὅσο ζῶ τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀπελπισμένου.

Θυμᾶσαι πού στῶλεγα πῶς θὰ πιάση ἡ κατὰρα τοῦ κόσμου καὶ δὲν μὲ πιστεves;

Θυμᾶσαι;

"Ολη τὴν ἀστασία πού εἶχεν ὁ κόσμος πού ξέχασα, τὴν χάρισε σ' αὐτὴν καὶ αὐτὴ τὴν ἐκλείσε σ' ἀπόρητο φρούριο μέσα—στὰ μάτια της—καὶ μὲ μιὰ της ματιὰ μοῦ χαρίζει τὸν οὐρανὸ καὶ μὲ τὴν ἄλλη μοῦ χαρίζει τὸν Ἄδη, καὶ εἶνε τώρα γιὰ μένα ἡ μιὰ της ματιὰ τρυφερὴ σὰν προσευχὴ παιδιοῦ ἢ σὰν θεϊκὸ-χαμόγελο καὶ ἡ ἄλλη κακὴ, ἄγρια σὰν χρόνος δίσεχτος. "Ω!

Λυπήσου με σύ, ἀφοῦ δὲν μὲ λυπᾶται ἐκεῖνη καὶ ἀφοῦ αὐτὴ ἔγινε γιὰ μένα μοῖρα ἀδυσώπητη, σῶσέ με σύ καὶ ἄκουε χωρὶς νὰ κουράζεσαι τὸ τραγοῦδι μου—τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀπελπισμένου ἄκουέ το, ὅσο πού νὰ τὸ μάθης καλά καὶ φύλαξέ το βαθειὰ στὴν καρδιά σου—ὄχι στὸ μυαλό σου—καὶ ὅπου πηγαίνει καὶ ὅπου κάθεται, γιὰ νὰ θυμᾶται τὸ κακὸ πού ἔκανε, τραγοῦδα της βραχνά, τραγοῦδα της πάντα τὸ τραγοῦδι μου, τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀπελπισμένου.

Θυμᾶσαι; Αὐτὰ σοῦλεγα τότε.

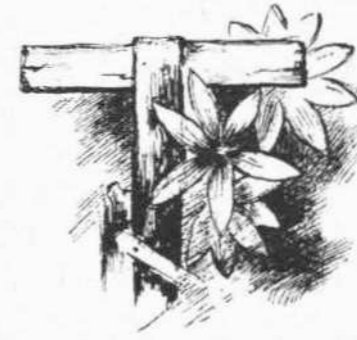
Καὶ τώρα ἄκου τὰ τελευταῖα μου λόγια, καὶ ἂν θέλῃ νὰ σ' ἀκούσῃ, πές της τα.

Τόσο μπῆκε πιά ἡ ἀγάπη της στὴν καρδιά μου, πού μόνο μὲ τὴν ὑστερὴ μου πνοὴ μπορεῖ νὰ τὴν ξεχάσω. Μὰ ὅσο νάρθη ἡ στιγμή ἐκεῖνη νὰ της λὲς ἀκατάπαυστα ὅπου στέκεται καὶ ὅπου πηγαίνει, αὐτὸ, πού τόσο καιρὸ ἐγὼ της τραγουδοῦσα, τὸ ἀγαπημένο, τὸ λατρευτὸ μου τραγοῦδι τοῦ ἀπελπισμένου.

Νά! Σοῦ θυμῆσα ὅσα σοῦ λεγα ἄλλοτε.

Καὶ τώρα ἄκου καὶ κατὶ, πού θὰ σ' ἀφήσω σὰν διαθήκη καὶ φύλαξε καὶ αὐτὸ βαθειὰ στὴν καρδιά σου· ποτὲ νὰ μὴ τὸ ξεχάσης, γιὰτὶ θὰ εἶνε αὐτὰ μου τὰ λόγια τὰ μόνα πού θ' ἀφήσω στὸν κόσμο πού ἀρνήθηκα γιὰ νὰ μὲ συγχωρέσῃ, ὅταν πεθάνω.

ΟΙ ΙΗΣΟΥΙΤΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ο σπουδαιότερον γεγονός της 2 Δεβρίου 1641 ἐν Ἀθήναις ἦτο ἡ ἀφιξίς ἐκ Ναυπλίου τοῦ Ἱησοῦίτου Φραγκίσκου Blaideau. Ζωηρότατος καὶ εὐθυμότατος δι-

ἦλθε τὰς κεντρικώτερας ὁδοὺς τῆς πόλεως, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν εὐφυστάτον ἰδικόν μας Διάκον τὸν τότε νεαρὸν Δαμασκηνόν, καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἄρχοντας καὶ λογίους Δημήτριον Βενιζέλον καὶ Νικόλαον Μιχαήλ Ἀλεξινᾶν.

Ἐγκατεστάθη λοιπὸν ὁ Πάτερ-Φραγκίσκος ἐν Ἀθήναις ὡς διδάσκαλος ξένων γλωσσῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν, ἰδίως Ἀστρονομίας, κατώρθωσε δὲ μετ' ὀλίγον νὰ γίνῃ ἀγαπητότατος καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ὀθωμανοῖς.

A. ΖΗΝΩΝ

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πασᾶς τοῦ Εὐρίπου, ὁ φοβερός Μουσταφᾶ Μπέης, τὸν προσεκάλεσεν εἰς τὴν Χαλκίδα ὅπου ἐγένετο δεκτὸς μετ' ἐκτάκτου εὐπροσηγορίας, λαβὼν τὴν ὑπόσχεσίν του ὅτι θὰ κόμῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνὰ τὸν ἔχουν ἀπάνω στὸ κεφάλι τους».

Ὁ Πάτερ Φραγκίσκος ἐπανελθὼν ἐγκατεστάθη εἰς ὠραίαν καὶ κεντρικὴν οἰκίαν, ἔχων πλαγίως καὶ μικρὰν ἐκκλησίαν Ἑλληνικὴν, ἴσως τὴν τὴν Ἀγίαν Δύναμιν τοῦ Μετοχίου τῆς Πεντέλης εἰς ἣν διέμενον ὁ Διάκος ἔχων σχολὴν μὲ 25 μαθητάς.

Ἡ παρὰ τοῦ Φραγκίσκου ὁμῶς ὑπὸ τέσσον αἰσίους αἰωνοὺς παγεῖσα φωλεὰ, ταχέως κατεστράφη, εἴτε ὑπὸ τῶν βίφθόντων κατ' αὐτῆς λίθων, ὡς ἰσχυρίζεται εἰς περιηγητῆς, εἴτε ἀπλῶς ἐγκαταλειφθεῖσα δι' ἐλλειψίν ἐν τῷ τόπῳ πνευματικῆς τροφῆς.

Ὅντως δὲ οἱ διάδοχοι τοῦ Φραγκίσκου καὶ ἰδίως οἱ πατέρες Ριχάρδος καὶ Θεοστέρος φαίνεται ὅτι τὸ παρεξήλωσαν· ὑπέστησαν λοιπὸν καταδιώξεις καὶ ἀπέδρασαν διὰ νυκτὸς εἰς Εὐβοίαν, ὅπου ὑπῆρχε κοινότης καθολικῶν καὶ ἰδίως τὰ πληρώματα τῶν γαλερῶν τοῦ Βέη, ἀποτελούμενα ἀπὸ αἰχμαλώτους Φράγκους. Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις καταδιώξιν συνετέλεσεν ἰδίως καὶ ἡ παρὰ τοῖς Τούρκοις ἐγερθεῖσα ὑπόνοια, ὅτι ἦσαν πολιτικοὶ κατάσκοποι.

Περὶ τοῦ Ἱησοῦίτου Ριχάρδου, περιηγητῆς τις διηγεῖται τὰ ἑξῆς. «Διερχόμενος διὰ Θεβῶν συνήντησα τὸν πασᾶν Κετερτζή-ὄγλου Καραμάν Βεγλέρβην, ἐπιστρέφοντα

Benjamin Leino ὡς Τερεσίας.

Maria Bångman ως Εύρυδικη.

Katri Rautio ως Αντιγόνη.

εις Κρήτην. Ὁ πασᾶς ἠσπᾶσθη τὸν Ῥιχάρδον καὶ ἤρχεισε νὰ συζητῇ μετ' αὐτοῦ περὶ θεολογικῶν ζητημάτων. Κατὰ τὴν συζήτησιν ὁμοῦ ἐτόλμησεν ὁ Ῥιχάρδος νὰ τῷ εἶπῃ ὅτι ἀμόνη ἡ Χριστιανικὴ πίστις ἦτο ἀληθής. Τὸ πλῆθος τῶν περὶ τὸν Πασᾶν ἀξιωματικῶν ἐξηγέρθη κατὰ τῆς θρασείας ταύτης ἐκφράσεως· τότε ὁ Πασᾶς, ὅστις ὁμοῦ ἦτο μεγαλόψυχος, στραφεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε.

«Δὲν βλέπετε ὅτι ὁ ξένος δὲν γνωρίζει καλὰ τὴν γλῶσσαν; Ἄς υπάγωμεν τώρα νὰ κυριεύσωμεν τὴν Κρήτην καὶ ὅταν ἐπανέλθωμεν τὸν προσκαλοῦμεν νὰ ἐξηγηθῇ».

Καὶ ἔτσι ὁ Πατερ-Ῥιχάρδος τὴν ἐγλύτωσε.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΑΠΟ ΜΑΚΡΥΑ

Ὅταν μοῦ πρωτοάνοιξες τὴν τρυφερὴ καρδιά σου, Μοῦ φάνηκε πὼς ἐδλεπα χαρὲμι τουρκικὸ
Κι' ὅταν σέ εἶδα νὰ με θές κι' ἐμὲ χανούμισά σου Μοῦ φάνηκε τὸ κίνημα πολὺ Σουλτανικὸ.

Τὸ νέο θαύμασα Χαμίτ, τὸ νέο τὸ Σουλτάνο, Ποῦ ἓνα τέτοιο ἔστησε χαρὲμι 'ς τὴν καρδιά, Κι' εἶπα: σέ τέτοιον ἔρωτα ἕηλό ἐγὼ δὲν φτάνω Καὶ σέ θαυμάζω πάντοτε, ἀλλ' ἀπὸ μακρυά.

ΑΙΜΥΓΙΑ ΚΟΥΡΤΕΛΗ

Ἡ Ἑλληνικὴ Αἰσθητικὴ

Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Θεόδωρος Οὐβίνγκερ, ἐλθὼν πρὸ διετίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπως μελετήσῃ εἰδικῶς τὴν αἰσθητικὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἐξέδωκεν εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον τὰς

μελέτας του. Εἰς τὸν πρόλογον δημοσιεῖ τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος. Ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Φραγκφούρτης» κρίνει ἐγκωμιαστικῶς τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὡς προϊόν βαθείας καὶ ὀρίμου μελέτης καὶ ὡς διαφωτιστικὸν καὶ διδακτικὸν διὰ πάντας τοὺς ἐραστὰς τοῦ ὠραίου. Εἰς τὸν πρόλογον ὁ συγγραφεὺς ἐκφράζεται μετὰ πολλῆς συμπαιθείας διὰ τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, καταλήγει δὲ λέγων, ὅτι «πρέπει νὰ κατέλθῃ τις εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ὠραίου διὰ νὰ τὸ ἀντιληφθῇ εἰς τὴν ὀλικὴν του ἐκλήωσιν, διὰ ν' ἀνεύρῃ εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ζώντων τὸν τύπον τοῦ ἀρχαίου μυσταγωγῶ τοῦ καλοῦ καὶ νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν νοητὴν ἐποχὴν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πνεύματος».

Μεταφέρωμεν σκέψεις τινὰς καὶ παρατηρήσεις τοῦ συγγραφεῶς περὶ τῆς αἰσθητικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων:

«Πανταχοῦ, λέγει, ἀναφαίνεται ἡ ἀγάπη τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ ἥρεμον κάλλος. Ἡ τραγῳδία ἐνημενίσθη εἰς τὰς βίαιοπαθεῖς συγκινήσεις, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ἐξ ὅσων συνήγαγον, ὅτι οἱ ὑποκριταὶ ἐπὶ τοῦ θεάτρου ἦσαν πολὺ περισσότερον ψυχροὶ ἢ ὅσον ἀντιλαμβανόμεθα ἀναγινώσκοντες σήμερον τὰ ἔργα τῶν μεγάλων δραματικῶν.

Αἱ ἀπεικονίσεις τῶν ἐπιθυμιῶν πλακῶν, τινὲς τῶν ὁποίων ἐγγίζουσι πρὸς τὴν ὑπερτάτην κορυφὴν τοῦ ὠραίου, καίτοι παρουσιάζουσι τὴν μεγίστην ψυχικὴν ὀδύνην, εἶνε ἥρεμοι καὶ τὰ στίματα τῶν προσώπων κλειστὰ εἰς τὴν ὀδύνην καὶ αἱ χειρονομίαι αὐτῶν περισταλμέναι. Σιωπηλὴ καὶ ἀξιοπρεπὴς ὀδύνη χαρακτηρίζει πάντα τὰ πρόσωπα. Ἡ ἥρεμία εἶνε τὸ μέγα καὶ κεφαλαῖωδες χαρακτηριστικὸν τῆς ἀρχαίας αἰσθητικῆς.

Καταφανὴς εἶνε ἡ ἀγάπη τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς καθέτους γραμμὰς, οἱ ὁποῖαι λεπτύνουσι καὶ κερφεύουσι τὸν κορμόν, δίδουν δὲ τὴν ἐντύπωσιν τῆς εὐσταθείας καὶ τῆς στερεότητος.

Ἡ κυρίως εἰπεῖν εὐθεία γραμμὴ οὐδαμοῦ ὑπάρχει. Πανταχοῦ κρατοῦν μεγαλείτεραι ἢ μι-

κρότεραι καμπύλαι. Αἱ στήλαι εἶνε στενωτέραι ἐπάνω καὶ παχύτεραι κάτω, ἢ μεταξὺ δὲ γραμμὴ ἀνεπαισθήτως καμπύλη. Οὐδαμοῦ δύναται τις ν' ἀνεύρῃ τὴν αὐστηρῶς εὐθεῖαν γραμμὴν. Τοῦτο ἀποδίδω εἰς δύο λόγους. Ἄφ' ἑνὸς διότι ἡ εὐθεῖα εἰς δεδεμένον τι περιβάλλον φαίνεται δι' ἀπάτης ὀφθαλμῶν ἀποκλίνουσα ἢ προσκλίνουσα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν δύναται νὰ προσαρμοσθῇ μετὰ τὴν ἐντύπωσιν ταύτης ἡ ἰδέα τῆς εὐσταθείας καὶ τῆς χάριτος.

Ἡ ἀρχαία ἐνδυμασία, λέγει ἄλλαχοῦ, εἶνε τελεῖα διὰ νὰ παρουσιάσῃ καὶ ἐξάρῃ ὅλας τὰς καλλονὰς τοῦ σώματος, ἀνοικονόμητος ὁμοῦ διὰ τοὺς ἐστερνωμένους σωματικὰς καλλονὰς, τῶν ὁποίων οὐδεμίαν δυσαναλογίαν ἢ δυσμορφίαν δύναται νὰ περικαλύψῃ.

Ἡ μελέτη τοῦ Γερμανοῦ συγγραφεῶς εἶνε μακρὰ καὶ ἐνδιατρίβει εἰς πολλὰς λεπτομερείας διαφωτιστικὰς, δίδουσα εὖτω πλήρη τὴν ἰδέαν τῆς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀντιλήψεως καὶ ἐκδηλώσεως τοῦ ὠραίου.

Lilli Hogqahl ως Ἰσμήνη.

Axel Ahlbger ως Κρέων.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Γελοιογραφία Δ. Γαλιάνη

ποχρρωτικώς ανέχεται, αλλά τον άνθρωπον τον όποιον θέλει. Κάνε όλα τα γούστα της, θαύμαζε όλας τας ιδιοτροπίας της και θα την έχης πάντοτε δικήν σου. Δύσκολον πράγμα, θά μου πής. Δύσκολον, τ' όμολογώ κ' έγώ, άλλ' άπαραίτητον! Κάποτε άκουσα—μην έρωτῆς ούτε τόπον, ούτε χρόνον—μιά γυναίκα νά λέγη, με όλην τήν άγγελικήν άφέλειαν, στόν σύζυγόν της:

—«Είνε τώρα κάμποσος καιρός που σ' άγαπῶ τρελλά, που σ' άγαπῶ σάν έρω μένον μου.

—«Σάν έρωμένον σου; έρωτῆσεν έκπληκτος ό δυστυχής

—«Σάν έρωμένον μου, ναί, σάν έρωμένον μου! δέν με πιστεύεις;..»

—Και η γυναίκα αυτή δέν έψευθεο, έλεγε τήν αλήθειαν—του άπεκάλυπτε, με τά λόγια της τά φωτεινά, τήν γυναίκα, τήν αιωνίαν γυναίκα, τήν όποιαν ό δυστυχής δέν είχε κατορθώσει νά ιδῆ και νά γνωρίσῃ έως τήν στιγμήν εκείνην. Θα σου διηγηθῶ και κάτι άλλο, μίαν χαριτωμένην σκηνήν, για νά σ' άνοιξω τά μάτια σου περισσότερον; Είχα έναν φίλον—θεός σχωρῆσ' τον!—ό όποιος είχε τήν κακήν συνήθειαν νά σπαρτάρῃ από τά γέλοια, όταν τό ωραϊον άλλ' ύστερικώτατον ήμισύ του του έλεγε

πῶς είνε άπιστος, πῶς περιμένει νά πεθάνῃ αὐτή για νά πάρῃ άλλην. Τά γέλοια του τήν εδασάνιζαν και τά παράπονά της καθίσταντο μέρα με τήν ημέρα βιαίότερα. Επὶ τέλους ό ήλίθιος έννοιωσε, άν και άργά, τί έπρεπε νά κάνῃ για νάπαλλαγῆ από τή γκρίνια της.

—«Σου όρκίζομαι, τῆς λέει σοβαρώτατα ένα πρωί, πῶς δέν θά πάρω άλλην!..

—«Τ' όρκίζεσαι; Σύ;

—«Ναί! Τ' όρκίζομαι τήν ζωήν σου! Πέθανε σύ και δέν παίρνω άλλην. Σου τ' όρκίζομαι κι' άλλην μιá φαρά, χίλιες φορές, άν θέλῃς, σου τ' όρκίζομαι!..»

—Η γυναίκα του τόν έννηκαλίσθη τρυφερώτατα. Ό κολακευθείς, ό θριαμβεύσας εγωϊσμός της, δέν τήν άφησε νά διακρίνῃ τόν θηριώδη σαρκασμόν που έκρουτταν οι λόγοι του. Αὐτή 'νε η γυναίκα Εύτυχισμένοι όδοι τήν παίρνουν για τέτοιαν που είνε. Και άν τήν έπαιρναν όλοι έτσι, και άν δέν ζητούσαν οι περισσότεροι—τί λέω οι περισσότεροι;—όλοι σχεδόν, εκτός ελαχίστων και σπανιωτάτων εξαιρέσεων, από τήν γυναίκα περισσότερα από εκείνα που ήμπορεί νά δώσῃ, εν δέν ζητούσαν άπ' αὐτήν νάρνηθῆ τήν φύσιν της, τά νεύρα της, τήν κουφότητα της, νά γίνῃ άνδρας, μ' άλλους λόγους, κι' αὐτή, ό κόσμος θα ήτο εύτυχέστερος, αὐ άπιστία σπανιώτεραι και τά διαζύγια, κατά φυσικόν λόγον, όλιγώτερα!..

Και ό κ. Ιερεμίας έκλεισε τούς λόγους του με τόν εξῆς άφορισμόν:

—Πάρε τήν γυναίκα, ως γυναίκα, και μη ζητῆς περισσότερα άπ' αὐτήν. Είδαι νυμφευμένος; Προσπάθησε νά γίνῃς έραστής τῆς συζύγου σου! Δέν τό κατορθώνεις; Τότε, φιλαράκο μου, άφησέ τήν νά βρῆ άλλον έραστήν και φρόντισε και σύ νά βρῆς άλλην που νά τήν εμπνέης περισσότερον, που νά βλέπῃ σέ σένα τόν έραστήν της, τόν άπαραίτητον για κάθε γυναίκα!..

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΕΠΙΤΑΦΙΑ

(Κατά τόν Β. Ούγκώ).

I

Τήν τύχη σου, μικρό μου, πῶς ζηλεύω!
Σέ ποθητό που σ' άραξε λιμάνι.
Πές μου λοιπόν, ταχιά για νά κερδίσῃς
Του τάφου τήν γαλήνη τί έχεις κάνει;

II

Πέτα με χαρά, γλυκό άγγελουδί,
Τ' ουρανού, ό τάφος σου, είνε θύρα.
Ω! δέν θά δοκιμάσῃς τί φάρμακον
Πικρά τόν άνθρωπο ποτίζ' η μοίρα.

III

Μονάκριβο παιδί η μάνα κλαίει,
Και 'ς τό κλαδί τ' άνδρόνι τραγουδάει.
Κείνη θαμμένο τό θαρρεί τ' άνδρόνι
Ξέρει 'ς τόν Ούρανο πῶς φτερουγáει

Δ. ΓΙΓΑΝΤΕΣ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ

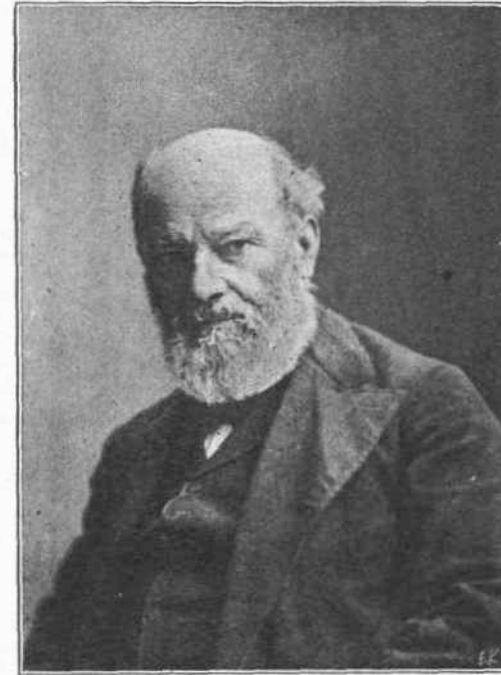
Νεώτατος έσπούδασεν εις τήν αυτίθη Ακαδημίαν των Καλών Τεχνών, βραβευθείς δια τας έπιμελείς σπουδás του. Αποπερατώσας αυτάς, διωρίσθη βοηθός του καθηγητού της Προοπτικής. Αλλ' έπέρχεται εν τῷ μεταξύ η εξέγερσις της Ιταλικής επανάστασεως του 1848. Ο Αυστριακός στρατός προήλαυε και οι Ιταλοί συνηθρίζοντο εις Βενετίαν. Ο Λάντσας, νεώτατος, σημαιοφόρος συνσμητικου σώματος, περιήρχετο τήν πόλιν κραυγάζων υπέρ της απελευθερώσεως της πατρίδος του από της Αυστρίας. Η στάσις υπήρξεν άτυχής και ό Λάντσας εξόριστος, αποβιβάζεται εις Πάτρας. Μετά διετίαν ήλθεν εις Αθήνας. Η βασίλισσα Αμαλία τόν υπεστήριξε, αναθέσασα εις αυτόν τήν μέχρι σήμερα σωζομένην διακόσμησιν της εξεχικῆς της επαύλεως.

Δύο έργα του Λάντσα προσέδωσαν αυτῷ τήν φήμην καλου ζωγράφου. Τό «Στρατόπεδον τών Θηβῶν» όπερ έγραψε κατ' έντολήν της Α. Μ. του Βασιλέως και αι τοιχογραφίαι του Ρωσικού ναού του Αγ. Νικοδήμου, δι' ας και έτιμήθη υπό μέν του Αυτοκράτορος της Ρωσίας Αλεξάνδρου δια ρωσικου χρυσοῦ μεταλλίου, άπονεμμένου εις καλλιτέχνας, υπό δε του Μ. Δουκός Κωνσταντίνου, πατρός της ημετέρας Βασιλίσσης, δια πολυτίμου δακτυλίου.

Τῷ 1863 διωρίσθη καθηγητής εν τῷ Πολυτεχνείῳ της Προοπτικής, Σκηνογραφίας και σχεδίων αρχιτεκτονικῆς διδάξας επί 38 συνεχή έτη και αριθμησας χιλιάδας μαθητῶν ζωγράφους, γλύπτας, μηχανικούς, αρχιτέκτονας, κοσμηματογράφους. Δύναται νά θεωρηθῆ ό πατήρ της νέας έλλην. αρχιτεκτονικῆς, οτε επ' έσχάτων απεχώρησεν ένεκα γήρατος και νόσου. Επίσης εδίδαξε τήν ζωγραφικὴν εις τας Στρατιωτικὰς σχολὰς Ευελπίδων και Γπαζιωματικῶν, έλαβε δε μαθήματα παρ' αυτού και η σεπτῆ ημῶν βασίλισσα.

Πολλά έργα του Λάντσα κοσμοῦν εκλεκτάς Αθηναϊκὰς αίθουσας, οι δε ξένοι μετά ιδιαιτέρου ενδιαφέροντος εξετίμων και ήγόραζον έργα του.

Κυρίως ό Λάντσας διεκρίθη εις τήν απεικόνι-

σιν αρχαίων ερειπίων. Αὐ ύδατογραφίαι του τών μνημείων, είνε άπαράμιλλοι δια τό χρώμα, δια τήν ακρίθειαν, δια τήν αρχαιοπρεπή χάριτα. Ο Παρθενών—ιδίως ούτος—τό Έρεχθειον, τά Προπύλαια, ό ναός της Απτερου Νίκης, τό θέατρον του Ηρώδου, απεικονίσθησαν δια του χρωστήρος του φυσικώτατα, αρμονικώτατα. Ελέχθη περι αυτού οτι δια τόν Παρθενῶνα υπήρξεν ό Φειδίας της ζωγραφικῆς, επρωτοτύπησεν αντιγράφας. Η προοπτική ήτο πειθῆνις εις αυτόν, αι γραμμαί είχαν τήν αναλογίαν των, αι αποχρώσεις τήν δυναμίν των. Ο Λάντσας δέν διεκρίθη επί εμπνεύσει ατιθέσσω, ουτε δια τήν σύλληψιν θεμάτων και σκηνῶν. Περιορίσθη εις τας ύδατογραφίας των αρχαίων μνημείων, διατηρήσας όλον τό αρχιτεκτονικόν κάλλος των, εν λεπτολόγῳ ακριθεία.

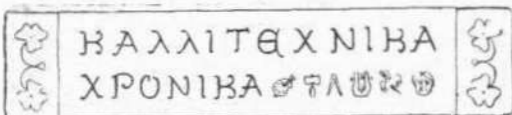
Ως άνθρωπος ήτο αγαθώτατος, γλυκός, εύπροσῆγος, εύθυμος. Μη ὦν κάτοχος έντελῶς της γλώσσης μας, έτερπε με τήν αδυναμίαν του αυτήν και τήν εξεμεταλλεύετο δια νά χαριτολογῆ.

Καθολικός τό θρησκευμα, άφίνει τέσσαρα τέκνα, εξ ὧν δύο ζωγράφους, τόν Λοίζον, καθηγητήν εν τῷ Πολυτεχνείῳ και τόν Στέφανον.

Έφερε τό Έλληνικόν άργυροῦν παράσημον του Σωτήρος δια τήν εν τῷ Πολυτεχνείῳ εὐδόκιμον και μακράν υπηρεσίαν, και τρία Ιταλικὰ μετάλλια τιμητικά, δια τούς υπέρ ελευθερίας της πατρίδος του άγῶνας, εν της Βενετίας, εν του Βίκτωρος Έμμανουήλ και εν του Ουμβέρτου.

Η προσωπογραφία του, ήν δημοσιεύσαμεν, εγένετο εκ της μοναδικῆς φωτογραφίας ητις διασώζεται εν τῇ οικογενεία του.

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ 1901

ΕΤΟΥΝ εις τὰς νεκρολογίας συνήθως οἱ τυπογράφοι δύο μελανὰς ταινίας· οἱ τῆς παρελθούσης τριακονταετίας μάλιστα ἐθετον καὶ σταυρῶν. Δὲν γνωρίζω ἂν διὰ τὸ ἀείμνηστον 1901 ἀρμόζει ἡ πενθηφορία αὕτη, διότι εἶναι παράτολμον βεβαίως ν' ἀποφανθῆ τις, ἅμα τῆ ἐκπνοῆ του, ἂν ἡ πρόοδος ἢ ἐπιτελεσθεῖσα κατὰ τὰς 365 ἡμέρας του εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ τονίσῃ τις ὕμνον χαρμῶσεων, ὁ ὁποῖος νὰ πνίξῃ πᾶσαν στοναχὴν διὰ τὸν θάνατον ἐστω καὶ ἐνός ἐπιφανοῦς καλλιτέχνου.

Ἄλλ' ἂν διὰ τὸν ὄλον πεπολιτισμένον κόσμον ἢ ἀμφιβολία αὕτη ὑφίσταται, διὰ τὴν Ἑλλάδα τὸ 1901 ὑπῆρξεν ἀναμφιβόλως ἔτος στασιμότητος, ἂν μὴ ὀπισθοδρομήσεως. Ὁ καλλιτεχνικός μικρόκοσμός μας ἔμεινε μὲ τὰς αὐτὰς ἀντιζηλίας, μὲ τὰ αὐτὰ μικροαισθήματα, μὲ τοὺς αὐτοὺς ἐγωϊσμούς. Τὸ εὐγενὲς ὄνειρον τῆς συσσωματώσεως καὶ ὁμοιοῦς τῶν καλλιτεχνῶν καὶ συγκεντρώσεως εἰς ἓνα σύνδεσμον, πολλοὺς καλλιτεχνικοὺς σκοποὺς καὶ ὑπὸ ὕλικὴν καὶ ὑπὸ ἠθικὴν ἐποψὴν ἔχοντα νὰ ἐκτελεσθῇ, ἔμεινε καὶ πάλιν ὄνειρον θερινῆς νυκτός. Οἱ αὐτοὶ χωρισμοί, αἱ αὐταὶ μεμψιμοιρίαι, αἱ αὐταὶ ἀπογοητεύσεις καὶ δυσαρέσκεια, ἢ αὐτὴ ἀπομόνωσις. Καὶ ἡ κοινωνία ἦν οἱ καλλιτέχνηται συννοούμενοι ἠδύναντο νὰ ἀφυπνίσουν καὶ νὰ τὴν καθοδηγήσουν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ καλοῦ, ἔμεινε ψυχρά, ἀπαθὴς εἰς τὰς ἐκάστοτε καλλιτεχνικὰς ἐμφανίσεις.

Τὸ 1901 ἦλθε διὰ τὴν τέχνην πενθηφοροῦν. Ὁ θάνατος τοῦ Γύζη, ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἀνατεῖλῃ τὸ 1901, ὑπῆρξεν εἰς κραδασμὸς διὰ τὸ οἰκοδόμημα τὸ ἀρτιπαγῆς τῆς ἑλλ. τέχνης. Τὰ ἔργα του ἀτυχῶς μένουσιν εἰς τὴν ξένην γῆν, καὶ θὰ μένουσιν διότι ἐπὶ προϋπολογισμοῦ 112 ἑκατομμυρίων, 30,000 δρ. διὰ νὰ ἀγορασθοῦν δύο-τρία ἔργα τοῦ Γύζη, ἐθεωρήθησαν σπατάλη! Τούλαχιστον εὐρέθησαν φίλοι καὶ θαυμασταὶ τελέσαντες ἐπὶ τῆ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου του σεμνὸν μνημόσυνον.

Ἡ Πινακοθήκη, καίτοι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐπιφανοῦς καλλιτέχνου, δὲν ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς καὶ ἡ κόνις εἶνε ἡ μόνη ἐπισκέπτεις. Ἡ Πολιτεία δελεῶσα ἀδρανῆς διὰ τὸ νεογέννητον αὐτὸ βρέφος, ὅπως ὑπῆρξεν ἐγκληματικῶς ἀστοργος καὶ ὁ Δῆμος Ἀθηναίων, ὅστις ἠρνήθη ἓνα χῶρον εὐ-

πρόσωπον εἰς τὸν Μαρασλῆν, προσφερθέντα νὰ ἀνεγείρῃ μεγαλοπρεπῆς μέγαρον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ οἰκοπεδοφάγοι θριαμβεύουσιν! Καὶ ἐματαιώθη οὕτω εἰς εὐγενέστατος σκοπός, χάρις εἰς τὸν Ἀδθηρητισμὸν τῶν ἀρμοδίων, τῶν πάντη... ἀναρμοδίων διὰ καλλιτεχνικὰ ζητήματα.

Ὁ θάνατος ἐθέρισε οὐκ ὀλίγας κορυφὰς καλλιτεχνικὰς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος.

Ἡ Ἰταλία ἔχασε τὸν Morelli καὶ τὸν Ussi. Ἡ Γερμανία τοὺς ζωγράφους Seiffert, Friedlaender, Goltz, F. de Faur, Preller καὶ τὸν γλύπτην Tushans· ἡ Ῥωσσία τὸν Lehmann καὶ τὸν Shuraubeg· ἡ Ἰσπανία τὸν Alvarez· τὸ Βέλγιον τοὺς γλύπτας de Vigne, Samain καὶ τὸν ζωγράφον Hecht· ἡ Αὐστρία τὸν αὐλικὸν ἀνδριαντοποιὸν Baresco καὶ τὸν γλύπτην Bornslaw· ἡ Ἑλβετία τὸν Sandreuter· ἡ Ἀγγλία τὸν Greenaway· ἡ Ἀμερικὴ τὸν Tojetti· ὑπὲρ πάντα δὲ τὰ ἄλλα ἔθνη ἢ Γαλλία συνεισέφερεν τὸ μεγαλείτερον πένθος, ἀπολέσασα τοὺς ζωγράφους Cazin, Chiffart, Lafond, Sautai, Legrand, Lautrec καὶ τὸν γλύπτην Massoule.

Ἄλλὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπλήρωσε τὸν φόρον τῆς εἰς τὸν Πλούτωνα. Ἐχασεν ἓνα ἐπιφανῆ γλύπτην, τὸν Γ. Βιτάλην.

Εἴχομεν καὶ ἓνα πολυθασαρισμένον διαγωνισμόν διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βασάνη. Κάνεν ἔργον δὲν ἐγένετο δεκτόν, ἀνεβλήθη ὁ διαγωνισμός καὶ δὲν προεκηρύχθη πλέον. Sic transit! Εἴχομεν καὶ δύο ἄλλους διαγωνισμούς, χάρις εἰς τὴν Ζάκυνθον. Τὸν τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος εἰς τὸν Λαμβάρδον, ἐν ᾧ ἐβραβεύθη ὁ Γ. Δημητριάδης καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀνδριάντος Σολωμοῦ, ἧτις ἀνέθεσε τὴν ἐργασίαν εἰς τὸν κ. Βρούτον.

Τὸ 1901 εἶδεν ἀποκαλυπτόμενον ἐν Ναυπλίῳ τὸν ἀνδριάντα Κολοκοτρώνη, ἀλλ' ἀφῆκεν ἀκόμη κεκαλυμμένον τὸν ἀνδριάντα τοῦ Διάκου, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν τῇ τέχνῃ πλείοτερον ἴσως ἢ ἐπὶ τοῦ ὄβελου.

Ἡ ἄφιξις δι' ὀλίγους μῆνας ἐν Ἀθήναις δύο ἐλληνίδων καλλιτεχνίδων, τῆς δεσπ. Φλωρᾶ καὶ τῆς δεσποινίδος Ἀσπριώτου ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας περὶ νικηφόρου συναγωνισμοῦ ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ τῶν κυριῶν πρὸς τὸ ἕτερον ἡμισὺ των.

Ὁ Ροῖλὸς ἐτελείωσε τὸν μεγαλείτερον ἑλλ. πίνακα, τὴν ἐν Φαρσάλαις μάχην. Ἡ ἀποπεράτωσις αὐτοῦ δύναται βεβαίως νὰ θεωρηθῇ καλλιτεχνικὸν γεγονός.

Εἴχομεν καὶ δύο ἰδιωτικὰς ἐκθέσεις: τῶν ἔργων τῆς δεσπ. Φλωρᾶ καὶ τῶν τοῦ γλύπτου Θ. Θωμοπούλου.

Ἐν Σμύρνῃ διοργανώθη ὑπὸ τοῦ «Πανῶνίου Συλλόγου» καλλ. ἐκθέσις, ἔχουσα τοπι-

κὸν μᾶλλον χαρακτήρα. Κλείει δὲ τὸ ἔτος μὲ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκθέσιν τοῦ Παρνασσοῦ, ἧτις οὐτε προσέθεσέ τι εἰς τὰς μέχρι τούδε καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις, οὐτε ἀφῆρσε. Τὸ μόνον εὐχάριστον εἶνε, ὅτι ἐπωλήθησαν ἔργα τινα καὶ ἐνισχύθησαν οὕτω μερικὰ πτωχὰ βαλάντια.

Εἰς τὴν Καλλ. κίνησιν δεόν νὰ κατατάξωμεν καὶ τὰς καλλιτεχνικὰς ἐκδόσεις. Τέσσαρες δὲ εἶνε αὐταί. Ἡ περὶ Γύζη καλλιτεχνικὴ μελέτη τοῦ κ. Δ. Κακλαμάνου, ἢ ἐκδόσις τῆς «Πινακοθήκης» ἧτις σκοπὸν προέθετο ὅλως καλλιτεχνικόν, ἢ εἰκονογραφηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ἰακωβίδου ἐκδόσις τῶν ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ, καὶ τὰ «Χρυσάνθεμα» τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Πινακοθήκης», διὰ τὰ ὁποῖα συνειργάσθησαν γνωστότατοι καλλιτέχνηται.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

ἈΡΕΤΗΡΗΘΗ ὅτι εἰς τὰς ἀραιὰς συγκεντρώσεις, εἰς ἃς καλεῖται ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία, ἢ πρὸς τὰς νεωτεριστικὰς προόδους φιλοτίμως βαίνουσα, ξεχωριστὴν ἐντύπωσιν κάμνουσιν αἱ ἀπογευματινὰ καὶ αἱ ἐσπερινὰ συναυλίαι τῆς «Μουσικῆς Ἑταιρείας». Εἶνε τὸ ἔργον αὐτῆς τόσον ἐξημερωτικόν, εὐγενές, καὶ ὅμως ἢ πλημύρα κόσμου, ἢν θὰ προσεδόκα τις, ὑφίσταται τοιαύτας ὑφέσεις, ὥστε ἀπορεῖ τι, ἂν ἡ πρόοδος, ἐφ' ἣ σεμνυνόμεθα, εἶνε πραγματικὴ, συμφοῆς τῆ ἔθνικῆ ψυχῆ, ἢ φαινομενικὴ πρόοδος, ἐς πρόφασιν, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Λουκιανός.

Ἡ μελομανία ἄλλων πρωτευουσῶν ἠδύνατο, ἄνευ διαταράξεως τῶν βαλάντιων, νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐν παράδειγμα μιμησεως, ἀνάμεσα εἰς τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα παρ' ἀξίαν καὶ ἐπὶ ἔθνικῃ βλάβῃ ἐξ ἀδικαιολογήτου ἀμβλυωπίας μιμούμεθα πιθηκοειδῶς. Ἡ μουσικὴ εἶνε τὸ μέγα ἐξιλαστήριον τῆς ζωῆς. Εἰς αὐτὴν μόνον ἠμπορεῖ τις μετὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῆς ἡμέρας καὶ τοὺς μόχθους ν' ἀνεύρῃ ἐν ἀπολεσθῆν ἰδανικόν, μίαν ἡρεμον παρηγορίαν, μίαν λήθην τῶν ἠλιθιστήτων, αἱ ὁποῖαι μᾶς πνίγουν. Ἡ μουσικὴ, ἢ καλῶς ἐκτελουμένη, εἶνε μία ψυχικὴ ἀναγέννησις, ἐν βάπτισμα ὑπερτέρας τινος ἀντιλήψεως, ἐν λουτρόν καθαρμοῦ ψυχικοῦ.

Διὰ τούτο ἡ «Μουσικὴ Ἑταιρεία» μὲ τὰς συναυλίαις τῆς προσφέρει ἀληθεῖς ὑπηρεσίας εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν κόσμον, ἀφροῦ ἀνέλαβε μὲ τόσον ζῆλον τὸ μέγα ἔργον τῆς ψυχαγωγίας του καὶ τῆς μορφώσεώς του διὰ τῆς ἁρμονίας, διὰ τοῦ μέλους. Ὁ Βάγνερ, Λίστ, ὁ Βετόβεν, ὁ Μό-

ΘΩΜΑΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ζαρτ, ὁ Σοπέν, ὁ Σούλιβαν, ὁ Μπόχ, ὁ Γκουνό, ὁ Μένδελσον, ὁ Ρουβινσταίν, ὁ Γκούκ, ἤρχισαν νὰ γίνωνται προσεῖται καὶ γνωστοὶ παρ' ἡμῖν, οἵτινες μέχρι τούδε ἐβακαλιζόμεθα μὲ μόνας τὰς συνθέσεις τοῦ Δονιζέτη, τοῦ Βελλίνι, τοῦ Ροσίνι, τοῦ Μασκάνη, τοῦ Βέρδη. Θὰ ἦτο δὲ πλέον αἰσθητὴ ἢ ὠφέλεια, ἂν ἠλαττοῦτο ἢ τιμῆ τῆς εἰσόδου τῶν ἀπογευματινῶν συναυλιῶν.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἐπιστημονικωτέρα μουσικὴ μόρφωσις δὲν θὰ λείψῃ, χάρις εἰς δύο νεαροὺς φιλόλογους μουσικοῦς. Εἶνε οἱ κ.κ. Γ. Ἀξιώτης, ὁ ἄρτι ἐξ Εὐρώπης ἐπανελθὼν, καὶ Γ. Λαμπελέτ. Ἀπεφάσισαν τὴν ἰδρύσιν ἐν Ἀθήναις κλασικοῦ κρουαρέτου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκτελεθῇ δύσκολα τεμάχια μετὰ προηγούμενην θεωρητικὴν εἰσήγησιν.

Ἐν στενοτέρῳ ὀρίζοντι, ὅμοιον σκοπὸν ἔχουν καὶ αἱ μουσικοφιλολογικαὶ διαλέξεις τῆς κ. Ἀθηνᾶς Σερεμέτη, ἧτις ἤρξατο αὐτῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὁδείου, ὠμιλήσασα εὐγλώττως περὶ τοῦ Λίστ, οὐ συνάτας ἐξετέλεσεν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου λίαν ἐπιτυχῶς. Τὸ ἀκροατήριον τῆς παρηκολούθησε τὸν βίον καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Λίστ μὲ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον. Ἡ κ. Σερεμέτη θὰ ὀμιλήσῃ καὶ περὶ Σοπέν, Μπιζέ, Ραμό καὶ Παγανίνι.

Πόσον ἤθελα νὰ ἐθλεπα πυκνοτέρας τὰς τάξεις τῶν ἀκροωμένων, ἰδίως κυρίας, αἱ ὁποῖαι σύρουν τόσον εὐκολα τοὺς δακτύλους ἐπὶ τῶν πληκτρῶν, ἀλλὰ τοὺς συνθέτας μόνον κατ' ἔνομα, ὅλως ἐπιπολαίως, γνωρίζουν.

ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΣ

ΓΑΛΛΙΑ

Αί παρισιναι εφημεριδες γραφουν, οτι κατα τας γενομενας ανασκαφας εις εν σεμιναρion του Ποατιέρ, οι εργαται ανεκαλυψαν μεγαλοπρεπεσ αγαλαμα εκ λευκου μαρμαρου, πεντε ποδων υψους και κλωσ διατηρουμενον. Το αγαλαμα, εδχου τεχνης, ανηκει εις την Αθηναν.

— Απεθανεν ο ζωγραφος Ρ. Couturier εν ηλικια 73 ετων. Διεκριθη εις την απεικονισιν των ζωνων. Εξωγράφησε και τινας πινακας ιστορικουσ και προσωπογραφιασ. Το καλλιτερον του εργον ειναι το Συνεδριον των ποντικων (1861), εν μικρον αριστουργημα. Εγραφε κρισεισ περι του Corot και του Μιλλε και εν φιλοσοφικον μυθιστορημα.

— Απεθανεν εν Παρισιοισ ο ζωγραφος D. Rozier. Ησυχοληθη εις την νεκραν φυσιν. Πολλακισ εξεθεσεν εργα εις το Salon και πολλακισ ελαβε μεταλλια.

ΑΓΓΛΙΑ

— Εν Λονδινω ηνοιξεν εκθεσισ των «Ισπανων ζωγραφων». Εις τα εργα τα εκτεθεντα περιλαμβανονται και εικονεσ του «Ελληνοσ περιφημου ζωγραφου Δομινικου Θεοδοκοπουλου, μετα των εργων του Μουριλλου, Βελασκει, κλπ. Θαυμαζεται εν τη εκθεση η «προσωπογραφια της θυγατροσ του», ητισ απετελει αλλοτε μεροσ της συλλογησ του Λουδοβικου Φιλιππου. Αλλα εικονεσ του Θεοδοκοπουλου ευμενεστατα κριθεισαι, εινε η προσωπογραφια της «Ανας Μπεδοζα, η του του Χριστου εκδιωκοντοσ εκ του ναου τουσ εμπορουσ».

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Εις το «Αθηναιον» του Βουκουρεστιου εξεθεθησαν πλειστοι πινακεσ του Ρουμουνου ζωγραφου Γρηγορέσκου. Εξ αυτων επωληθησαν αρκετοι, αξιασ 40 χιλ. φρ.

ΕΛΛΑΣ

Σύντομοι ειδησεισ — Αρικετο προ τινοσ ενταυθα ο νεαροσ ζωγραφοσ κ. Σ. Κοριαλενιοσ ινα εκτελεση την προσωπογραφιαν του «Ανακτοσ εκ του φυσικοσ». Ο κ. Κοριαλενιοσ, εγεννηθη εν Μασσαλια και εσπουδασε εν τη αυτησ Καλλιτεχνικη σχολη. Διαπρεψασ εσταλη συνεπεια διαγωνισμου ωσ υποτροφοσ εις την εν Παρισιοισ Ακαδημιαν των Καλων τεχνων. Διεκριθη και εν αυτη Ο κ. Κοριαλενιοσ θα προσωπογραφηση και τα αλλα μελη της Βασ. οικογενειασ.

— Ο κ. Έβανσ, ο εν Κνωσσω διενεργων τασ ανασκαφασ, ωμιλησε εν τη Αγγλικη σχολη περι των αποτελεσματον των μεχρι τουδε ανασκαφων αυτου. Επισησ ο παρεπιδημων Γαλλοσ αρχαιολογοσ κ. Λεσσα θα ομιληση εν τω Μουσειω της Ακροπολεωσ περι της αρχαιζουσασ γλυπτικησ.

— Εν τω βυθω της διωρυγοσ Αλεξανδρου εν Λευκαδι ανευρεθησαν 20 ανεπιγραφοι στήλαι, φερουσαι ονοματα νεκραν και τεσσαρα κιονοκρανα.

— Ο παρεπιδημων Γαλλοσ ζωγραφοσ κ. Φουαγιε επηξεν εκ του προχειρου ατελεισ επι της Ακροπολεωσ ζωγραφεισ δε τον Ρεναν προσευχομενον εν ωρα δυσεωσ προ των Προπυλαιων του Παρθενωνοσ εις μεγαλον πινακα 5 μετρον, οστισ θα αναρτηθη εις την Σορβοννην των Παρισιων. Ο κ. Φουαγιε θα παραμεινη επι ενα μηνα.

— Την 24 Ιανουαριου ηρξατο διαγωνισμοσ των

μαθητων της καλλιτεχνικησ σχολησ του Πολυτεχνειου της β', γ', δ' και ε', τάξεωσ. Δυο εξ εκαστησ τάξεωσ, οτοι ελθουν πρωτοι και δευτεροι, θα εχουν επιχορηγησιν 20—30 δραχ. μηνιαιωσ εκ του κληροδοτηματοσ Αθερωφ. Ο διαγωνισμοσ θα διαρκηση 15 ημερασ, κριται δε ωρισθησαν οι κ.κ. Λυτρασ, Βολανακησ, Ροιλδοσ και Μποκατσιάμπησ.

— Ο ζωγραφοσ κ. Ιω. Οικονομου ηνοιξεν ιδιαν εκθεσιν των εργων του εν τω εργαστηριω του εν τη στοα Σιμοπουλου. Η εκθεσισ περιλαμβανει 37 εργα του, περι των θα γραφωμεν εις το προσεχεσ τευχοσ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

- P. C. Fieffé. Les Faïences patronymiques.
Ch. Formentin. E. Meissonier, sa vie son oeuvre, par Ch. Founentin.
E. Grosse. Les Debats de l'art.
Stephane Gsell. Les Monuments antiques de l'Algerie.
Henry Quédy. Dictionnaire d'Architecture.
Paul Radiot. Les vieux arabes. L'art et l'ame.
Edouard Ruel. Du sentiment artistique dans la morale de Montaigne.
Paul Vitry. Michel Colombe et la Sculpture de son temps.
Andrea Mantegna, υπό Paul Kristeller.
Fra Filippo Lippi, υπό E. Strutt.
French. Furniture and Décoration in the XVIII th Century. υπό Lady Dilke.
The Decorative Work of Robert and James Adam. Plant and Floral Studies.
The Study and Criticism of Italian Art υπό B. Berenson.
Giovanni Segantini υπό L. Villari. Εν Λονδινω.
Μονογραφια ενδιαφερουσα περι του μεγαλου Ιταλου ζωγραφου Σεγαντινι, του προ διετιασ θανοντοσ.
Sir Henry Baeburn υπό W. Armstrong.
The Saints in Cristian Art υπό A. Bell.
The life of a Century. 1800—1900 υπό E. Hodder.
En English Preraphaelite Painters, their Associates and Successors υπό P. Bate.

Εν Ν. Υόρκη η ημετέρα συνεργάτισ διδάκτωρ της φιλοσοφιασ δεσποινίσ Φραγκισκα Μίλλερ εποίησατο διάλεξιν περι της Ελλάδοσ, ην επεσκεφθη και υπερ ησ τα άγνοτερα τρέφει αισθήματα. Το πρόγραμμα της διαλέξεωσ εφερε τον Πήγασον, δημοσιεύομεν δ' αυτό πα-

ραπλεύρωσ κατά την σταλείσαν ημίν υπό της λογιασ συνεργάτιδοσ φωτογραφιαν.

— Εκ των «Εντυπώσεων της ζωησ» του κ. Καλογεροπουλου η «Φρόνη» μεταφράσθη εις την Ρουμανικήν υπό του διευθυντου της «Ιριδοσ» κ. Σαρδέλλη, έτερον δε διήγημα του ιδιου η «Συμβουλή του Ιατρου» δημοσιεύεται προσεχωσ εις Γαλλικήν μετάφρασιν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

Διονυσίου Ρώμα. Ιστορικόν όρχεϊόν. Έκδίδοντοσ Δ Γρ. Καμπούρογλου. Τόμοσ Α'. Σελ. 820 Σπουδαιότατο εργον, υπό ιστορικην έποψιν, επελάβετο ο κ Δ Γρ. Καμπούρογλου. Την εκδοσιν εις τ.εις τόμοουσ όλων των εγγράφων και της αλληλογραφιασ, εκθεσων και σημειωματον, άφορώντων σπουδαιότατην περιόδον της νεοελληνικησ ιστοριασ, από του 1819 μέχρι του 1827. Διά τον θέλοντα να γραφή ιστοριαν της Έλληνικησ επανάστασεωσ, το αρχεϊον του Διον. Ρώμα δύναται διά την αξιοπιστιαν και το πλήθοσ των ειδήσεων να θεωρηθη ως πολυτίμοσ συμβολή, διότι ουτοσ υπήρξεν πρόσωπον, τα μάλιστα ενεργήσαν και παρακολουθησαν παντοιοτρόπωσ τα του Ιερωυ ημών άγωνασ. Των έπιστολών κλπ. προτάσσει διαφωτιστική εισήγησισ του κ. Καμπούρογλου, ως και εικων του Διον. Ρώμα.

Γεωρ Καλλισπέρη. Προτίστωσ Δημοτικη Έκπαιδευσισ. Εισηγητικη έκθεσισ. Περιεχει πολλασ αληθειασ, αξιασ μελέτησ.

Ι. Βρετου. Ημερολόγιον Έγκυκλοπαιδικόν. Έτοσ Β' 1902. Εν Κων)πόλει. Βιβλίον χρησιμώτατον. Εινε το μόνον ημερολόγιον εν τη Ανατολή το όποϊον αποταμιεύει पास χρησισμον και ποιικλήν ύλην εις τασ σελιδασ του. Κατά το σύστημα του Almanach Hachette, ο εφετεινοσ τόμοσ περιεχει πλειστασ όσασ ακριβεισ πληροφοριασ, χρησιμους εις τον καθημερινόν βιον, κοσμογραφικά άρθριδια, μετεωρολογικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά, γλωσσολογικά, ιστορικά, ως και περι της εν Εύρωπη καθολικησ κινήσεωσ.

Κ. Άγγελοπουλου. Αριστόδημοσ. Τραγωδία. Έτσεγραφή. Ο Μέγασ Γαλεώτοσ. Μετάφρασισ Δ Βικέλα. Έκδοσισ β'. Βιβλιοπωλειον «Έστίασ».

Γ. Δροσίνη. Παραμύθια Έκδοσισ β'. Βιβλιοπωλειον «Έστίασ».

Άννης Σερουτου Οικογενειακόν Ημερολόγιον Έτοσ Δ'. Εινε γνωστή η έκτακτοσ φιλοπονια και η εκλεκτή μόρφωσισ της εκδόσεωσ. Κατώρθωσε να εξασφαλήτη την εκδοσιν ενόσ ημερολογιου πολυ καλου. Εάν δε η έκτύπωσι εστα επιμελεστέρα εν τω μέλλοντι και ολιγώτερα τα ποιήματα των ποιητριων, το «Οικογενειακόν ημερολόγιον» θα εχη βεβαίωσ πολυ περισσώτερασ αξιώσεισ επι της εκτιμησεωσ και των πολλων και των ολιγων.

Αι Άναμνήσεισ. Ημερολόγιον Κορν. Πρεβεζιώτου και Έμμ. Ταθανιώτου. Εν Κ)πόλει. Συγκεντροί την έγγωριον, ως επι το πλειστον, φιλολογικην κίνησιν. Υπό την έποψιν ταύτην αι «Άναμνήσεισ» εινε δι' εκλεπτορον τοπικησ εργασιασ, εν η εύρισκε τις άξιαναγνώστωουσ σελιδασ.

Μιχ. Θεοδωροπουλου. Σπαρτιατικόν ημερολόγιον. Σελ. 96. Έτοσ Γον.

Όδηγοσ Πειραιωσ υπό Γ. Βώκου. Εν Πειραιεϊ. Χρησιμώτατον βιβλίον διά την γείτονα πόλιν εξέδωκεν ο φιλοσ συνάδελφοσ διευθυντήσ του «Περιοδικου μας» κ. Βώκοσ. Εκτόσ του φιλολογικου μερουσ, περιλαμβανει και πολλασ διευθύνσεισ.

Ηρ. Παπαμανώλη. Ημερολόγιον «Σφαιρασ». Έτοσ Β'. Εν Πειραιεϊ. Εινε εν από τα ωραιότερα εφέτοσ ημερολόγια. Όλοι οι λόγιοι αντιπροσωπεύονται δι' εκλεκτων δημοσιευματον. Εινε εν θερμοσκήπιον υπό το όποϊον εστεγάσθασαν πολλα κάλλιστα εργα.

Όλα τα άνδρικά ειδη.

Γλύπτη Σ. Τὸ τελευταίον μαρμάρινον εἰκονοστάσιον ὑπὸ ἐπιφιν τέχνης θὰ ἀποκτήσῃ προσεχῶς ὁ ἐν Τήνῳ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας. Τὸ σχέδιον εἶνε τοῦ κ. Δύρα, ἡ δὲ ἐκτέλεσις θὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν κ. Φιλίππου.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐν σελ. 220 τῆς Παναγοθῆκης στήλῃ θ'. σχ. 23 γράφει νὰ σὲ χῶνω. Καὶ στήλ. 43 ἀντὶ βροντῆ, γράφει βρονά.

Οἱ ἀνανεοῦντες καὶ προπληρῶντες μέχρι 1 Ἀπριλίου ἐ. ε. τὴν συνδρομὴν τοῦ β'. ἔτους συνδρομηταὶ τῆς «Παναγοθῆκης» ὡς καὶ οἱ τὸ πρῶτον ἐγγραφόμενοι θὰ ἔχωσι πολλὰς ἐκπτώσεις καὶ προνόμια. Περί τούτων ἐν τῷ προσεχῆ φθ. λφ.

Κατεσκευάσθησαν καλύμματα χρυσοῦδεντα διὰ τὸν α. τόμον τῆς «Παναγοθῆκης». Πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ 1,50 δρχ. ἕκαστον. Διὰ τὰς ἐπαρχίας δρχ. 2 καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 2 φρ χρ. Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη εἰς βάρος μας.

Ἐνωθέντος τοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδομένου περιοδικοῦ «Μουσεῖον» μετὰ τῆς «Παναγοθῆκης» οἱ συνδρομηταὶ αὐτοῦ οἱ ἀνανεῶντες καὶ προπληρῶντες ἡμῖν τὴν ἐτήσιαν συνδρομὴν των,

θ' ἀπολαμβάνουσιν τῶν αὐτῶν προνομίων μετὰ τῶν συνδρομητῶν τῆς «Παναγοθῆκης», ἢ θὰ λαμβάνουσιν ἐφεξῆς, ἀντὶ τοῦ «Μουσεῖου».

Εἰς τοὺς προπληρῶνοντας τὴν συνδρομὴν τοῦ β'. ἔτους παλαιότες καὶ νέους συνδρομητὰς τῆς «Παναγοθῆκης» θὰ διακριθῇ κατὰ μῆνα Ἀπριλίου νέα μεγάλη φωτοτυπία ὡς δῶρον, κατὰ τὸ καθιερωθὲν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔθος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΑΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁδὸς Ἑρμοῦ 59 (ἐντὸς τοῦ προαυλίου).
Ὅλα τὰ τεθραυσμένα ἀντικείμενα εἰς τοῦ κ. Σακητοπούλου.
ΡΙΠΙΔΙΑ, ΠΙΠΕΣ, ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΛΠ.

ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΥΜΠΟΥΣΗ
Ἐν Ἀθήναις. Ὁδὸς Ἀγίου Μάρκου 34
Ὅλα τὰ εἶδη ζωγραφικῆς ἐν ἀθήναις. Χρώματα, λινέλαια, βερνίκια, χρωστικῆς, μηχαναὶ πυρογραφίας, καβαλέτα, σχέδια πηλοπλαστικῆς, παλέτες, ἀνδρείκελα, χάρτης ζωγραφικῆς, εἶδη κορνιζοποιίας.

Πωλεῖται εἰς συμφέρονσαν τιμὴν κλειδοκίμβανος δεμὶ σχευῆς ἐν ἀρίστη καταστάσει. Πληροφορίας δίδει τὸ γραφεῖον τῆς «Παναγοθῆκης».

ΒΙΒΛΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἡ πλουσιωτέρα διαρκὴς ἔκθεσις ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν συγγραμμάτων εἰς ὅλας τὰς γλώσσας

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΔΩΡΕΑΝ